

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
кафедра педагогіки та соціальної роботи

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ
ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала:

*студентка 2 курсу, 614 групи
спеціальності 231 «Соціальна робота»
Онищук Альона Георгіївна*

Керівник:

*кандидат педагогічних наук, доцент
Ковальчук Інна Владиславівна*

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри №

від _____ 2023р.

зав. кафедри _____ проф. _____

Чернівці – 2023

АНОТАЦІЯ

Використання інноваційних технологій в роботі фахівця соціальної роботи — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 231 – «Соціальна робота» (галузь знань – 23 «Соціальна робота»). – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Міністерства освіти і науки України, Чернівці, 2023.

Інноваційні технології мають важливе, можливо навіть вирішальне, значення для розвитку соціальної роботи в сьогоденні в Україні. Для соціальної сфери нашої держави європейський досвід використання інноваційних технологій у соціальній роботі може слугувати зразком. В Європі існує добре налагоджена система соціального захисту з різними видами соціальних послуг, що забезпечуються застосуванням інноваційних технологій.

Використання інноваційних технологій може підвищити ефективність, якість і доступність соціальних послуг, які є критично важливими для підтримки незахищених верств населення та розвитку суспільства в цілому. Фахівці соціальної роботи відіграють життєву важливу роль у підтримці психологічного та соціального благополуччя учнів, а використання інноваційних технологій має на меті покращити якість наданих послуг.

Однак перед впровадженням технології важливо проаналізувати потреби користувачів, забезпечити конфіденційність даних, забезпечити навчання персоналу, залучити користувачів до процесу впровадження, а також контролювати та оцінювати результати. При цьому відсутність технічної підтримки та цифрової грамотності є проблемою, з якою стикаються працівники у соціальній сфері.

Під час опитування респондентів ми виявили, що за час пандемії активно почали використовувалися інноваційні технології. Серед програм, якими найчастіше користуються соціальні працівники, є: «Нові знання» (щоденник),

мобільні програми, Moodle/Zoom, Інтерактивні навчальні матеріали, WhatsApp/Telegram/Viber. У той же час перешкодами для використання інноваційних технологій у соціальній роботі стало: недостатній досвід і практика, незнання можливих форм і засобів нових програм та інтернет-платформ; недостатнє фінансове та матеріальне забезпечення; застарілі погляди та переконання, відсутність мотивації, пасивність і невмотивованість учнів стають на заваді успішному впровадженню інноваційних технологій у соціальну роботу.

Ключові слова: фахівець соціальної роботи, інновація, технології, соціальна інновація, соціальний педагог, соціальна робота.

ABSTRACT

**The use of innovative technologies in the work of a social work specialist
Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. - Qualifying
scientific work on the rights of the manuscript. Qualification work for a
master's degree in specialty 231 - "Social Work" (branch of knowledge - 23
"Social Work.") - Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University of the
Ministry of Education and Science of Ukraine, Chernivtsi, 2023.**

Innovative technologies are important, perhaps even crucial, for the development of social work in Ukraine today. For the social sphere of our country, the European experience of using innovative technologies in social work can serve as a model. In Europe, there is a well-established social protection system with various types of social services provided through the use of innovative technologies.

The use of innovative technologies can increase the efficiency, quality and accessibility of social services, which are critical to supporting vulnerable populations and the development of society as a whole. Social work professionals play a vital role in supporting the psychological and social well-being of students, and the use of innovative technologies aims to improve the quality of services provided. However, before implementing technology, it is important to analyze user needs, ensure data confidentiality, provide staff training, involve users in the implementation process, and monitor and evaluate results. At the same time, lack of technical support and digital literacy is a problem faced by workers in the social sector.

During the survey, we found that innovative technologies have been actively used during the pandemic. Among the programs most often used by social workers are: New Knowledge (diary), Mobile apps, Moodle/Zoom, Interactive learning materials, WhatsApp/Telegram/Viber. At the same time, obstacles to the use of innovative technologies in social work are: insufficient experience and practice, lack of knowledge of possible forms and means of new programs and Internet platforms; insufficient financial and material support; outdated views and beliefs, lack of

motivation, passivity and unmotivated students. All these factors hinder the successful implementation of innovative technologies in social work.

Keywords: social work specialist, innovation, technologies, social innovation, social pedagogue, social work.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЄС – Європейський Союз

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

МОП – Міжнародна організація праці

ОС – освітнє середовище

ЗВО – заклади вищої освіти

ІТ – інформаційні технології

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

НУШ – Нова українська школа

ІІ – штучний інтелект

AR – Augmented Reality (аргументована реальність)

VR – Virtual reality (віртуальна реальність)

QR – Code Generator (генератор коду)

ЗМІСТ

АНОТАЦІЇ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ.....	12
1.1. Поняття інноваційних технологій у соціальній роботі, їх різновиди.....	12
1.2. Європейський досвід використання інноваційних технологій у соціальній роботі.....	12
Висновки до розділу I.....	25
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	27
2.1. Використання інноваційних технологій у шкільній соціальній роботі.....	27
2.2. Можливості використання інноваційних технологій соціальним педагогом у ЗВО	39
Висновки до розділу II.....	50
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	57
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

Актуальність дослідження. Проблема дослідження використання інноваційних технологій у діяльності фахівця соціальної роботи є актуальною та важливою. Оскільки дослідження інноваційних технологій має велике значення у багатьох аспектах сучасного суспільства і розвитку. Інновації в технологіях ведуть до постійного прогресу і розвитку в різних сферах життя. Це допомагає знаходити нові, більш ефективні, стійкі способи вирішення проблем, покращення якості життя та забезпечення сталого розвитку.

У національній стратегії розвитку сфер інноваційної діяльності до 2030 року першочерговим є розвиток науково-технологічного виробництва, виробництва інноваційної продукції та домінування у наукових дослідженнях і розробках. Крім того, розвиток інноваційного потенціалу країни і суспільства відбувається не лише шляхом динамічного розвитку та успіху, а й засобом забезпечення національної безпеки та суверенітету та їх конкурентоспроможності в сучасному світі.

Шлях, який Україна обрала за для інтеграції в ЄС, вимагає змін у національно соціально-економічній системі, особливо в питанні соціального захисту громадян. Це ставить Україну перед вибором запровадження базової моделі розвитку, що прийнята в країнах Європейського Союзу у соціально-економічній сфері, тобто інноваційної моделі розвитку.

У статті 5 українського закону про освіту наголошується на тому, що освіта є одним із найважливіших пріоритетів держави та заохочує соціальні інновації, соціально-економічний і культурний розвиток. Крім того, згідно з основними положеннями Закону, інноваційна діяльність зазначена як засіб формування ключових компетентностей, необхідних людині для досягнення успіху в житті.

Завдяки поширенню інноваційних тенденцій у роботі закладів освіти, в галузі соціально-педагогічної діяльності і соціальної роботи з'являється поняття , «соціальна інновація» як свідомо організоване нововведення або нове явище в практиці соціальної роботи, що формується на певному етапі розвитку суспільства відповідно до мінливих соціальних умов, метою якого є позитивні і ефективні зміни в сфері соціальної діяльності.

Теоретичні засади розробки й застосування інноваційних технологій у професійній діяльності фахівців освітньої галузі були предметом вивчення І. Богданова, Н. Волкової , Л. Даниленкої, І. Дичківська, А. Нісімчук, О. Пехоти, Л. Подимова, Г. Пономарьова, Г. Селевко. Перспективи використання ІКТ в освітній діяльності закладів вищої освіти досліджували К. Власенко, О. Меньяйленко, Л. Панченко, С. Семеріков, Н. Хміль. Положення про кластеризацію як один із підходів структурування інформації опрацьоване Н. Любченко, О. Маслак, О. Повстин, Ю. Федотова, Є. Чернишова. Концептуальні засади розвитку соціально-педагогічного знання в умовах інформаційного суспільства, використання засобів ІКТ у підготовці фахівців соціальної сфери розкрито А. Конончук, Є. Макогон, Н. Максимовська, А. Рижанова, О. Сологуб, А. Тадаєва, Н. Хміль. Наукові ідеї підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до інноваційної діяльності висвітлили Т. Алексеєнко, О. Безпалько, Р. Вайнола, О. Василенко, К. Віщукаєва, С. Гришак, І. Зверєва, О. Куторжевська, І. Мельничук, Л. Міщик, С. Омельченко, Ю. Овод, Г. Першко, О. Рассказова, І. Савельчук, І. Фірсова, А. Фурман, Л. Хоменко-Семенова та ін. Теоретичний та практичний доробок щодо організації різних видів роботи соціального педагога у складі психологічної служби ЗЗСО обґрунтоване Т. Гніда, Є. Пліско, О. Пожидаєва.

Окремі аспекти впровадження інновацій у галузі соціально-педагогічної діяльності та соціальної роботи розкрито в працях Г. Кучер, О. Лісовця, В. Мірошніченко, О. Сватенкова, І. Ярмошук та ін.

Нововведення в практичній діяльності соціальних служб та громадського сектору поступово стають предметом наукових досліджень, що

здійснюються за різними напрямками: дослідження програм, експериментальні соціальні нововведення, дослідження в галузі створення методик і моделей різновидів діяльності працівників соціальної сфери тощо. Зокрема, інноваційні підходи в роботі фахівців із соціальної роботи з вразливими верствами населення досліджено у дисертації Г. Кучер; інноваційні моделі соціальних послуг як крок до повноцінної інтеграції розглянуто В. Мірошниченко; світовий досвід та тенденції розвитку в Україні сучасних технологій соціально-педагогічної діяльності і соціальної роботи стали предметом дослідження С.Кубіцького; соціально-педагогічні технології, методи, засоби соціально-педагогічної роботи у змінюваних соціальних умовах, нових осередках соціального виховання, з новими категоріями клієнтів безпосередньо в умовах соціальної вуличної роботи досліджували Н. Тарасенко. І. Ярмошук, присвячені проблемі організації інклюзивного навчання в системі освіти. Інноваційні технології діяльності громадських дитячих та молодіжних організацій досліджував О. Лісовець, наголошуючи на необхідності обізнаності із ними соціальних педагогів.

Впровадження нових технологій дозволяє забезпечити більш ефективно і якісно обслуговування громадян, таких як люди з обмеженими можливостями, діти, люди літнього та інші вразливі групи. Наприклад, застосування роботів або програмних додатків може спростити процес спілкування та надання допомоги. Інноваційні технології допомагають зменшити витрати на виконання рутинних завдань. В свою чергу – це дозволяє соціальним працівникам зосередитись на більш складних і важливих завданнях, які потребують більшого рівня експертизи.

Інновації в соціальній роботі можуть мати численні переваги, які сприяють покращенню якості та ефективності послуг, наданих соціальними працівниками. Одне з перших покращена доступність інформації. Інтернет та цифрові технології дозволяють швидко отримувати доступ до різноманітних ресурсів, даних та інформації, що полегшує роботу соціальних працівників у пошуку необхідних ресурсів для своїх клієнтів. Автоматизація процесів,

використання спеціальних програм та сервісів допомагає працівникам зберігати час та енергію, що може бути витрачено на більш якісну роботу з клієнтами.

Загалом, інноваційні технології можуть значно покращити ефективність, якість та доступність соціальних послуг, що є критичним для підтримки вразливих груп населення та розвитку суспільства в цілому. Тому вивчення інноваційних технологій у роботі фахівця соціальної роботи є важливим.

Об'єктом досліджень є використання інноваційних технологій в соціальній роботі .

Предметом: умови використання інноваційних технологій в роботі фахівця з соціальної роботи.

Метою дослідження є вивчення сутності та умов використання інноваційних технологій фахівцями соціальної сфери для підвищення якості надання послуг.

Завдання:

1. Опрацювати теоретичний матеріал із зазначеної проблематики та узагальнити в теоретичній частині роботи.
2. Проаналізувати європейський досвід використання інноваційних технологій у роботі фахівця з соціальної роботи.
3. Описати методику співпраці соціальних служб та шкільного соціального педагога з використання інноваційних технологій соціальної роботи у навчальних закладах.
4. Емпірично дослідити співпрацю соціальних служб та шкільного соціального педагога з використання інноваційних технологій на базі Опорного закладу Михальчанського ліцею.

Загальна характеристика роботи: складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел. Обсяг роботи – 62 сторінки.

РОЗДІЛ І.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

1.1. Поняття інноваційних технологій у соціальній роботі, їх різновиди

Питання вивчення інноваційних технологій в соціальній роботі постало на початку XXI століття і набуло особливої актуальності протягом останніх двох десятиліть. Основні причини, які сприяли виникненню цього питання, включають різні аспекти.

Похідне від латинського кореня «innovatio», що в перекладі означає оновлення, новинка, зміна, нове явище в чому-небудь, поняття «інновація» спочатку трактувалося вченими як залучення деяких елементів однієї культури до іншої, і лише на початку XX ст. під інновацією стали розуміти нововведення у широкому сенсі [28].

Різкі зміни в технологічному просторі призвели до того, що комп'ютери, інтернет мобільні пристрої та інші технології стали невід'ємною частиною повсякденного життя. Ці технології впливають на всі сфери життя, включаючи освіту. Завдяки технологіям та інтернету люди мають безпрецедентний доступ до інформаційної грамотності. Сучасна освіта все більше переходить від традиційної лекційної моделі до активного, інтерактивного та особистісного-орієнтованого навчання. Інноваційні технології сприяють цьому переходу. Саме їх впровадження може сприяти підвищенню якості навчання і залучити більше учнів до активного навчання. Глобальна пандемія підкреслила важливість використання технологій в соціальній роботі для забезпечення навчання на відстані та збереження безпеки учнів та вчителів.

Щоб розкрити суть такого поняття як інновація та інноваційні технології у діяльності фахівця з соціальної роботи загальноосвітніх навчальних закладів, можемо сказати, що у переглянутих джерелах є багато визначень «інноваційних технологій». Це спричинено тим, що у поглядах дослідників які займались вивченням цього питання були розбіжності.[44]

У педагогічному сенсі технологія розглядається як системний підхід до розробки і реалізації освітнього процесу, з опорою на технічні та людські ресурси, що забезпечує оптимізацію освіти [20, с. 331]. Отже, можемо сказати що така технологія – це систематичний підхід до навчання та набуття знань, який включає в себе використання різних методів, засобів та ресурсів з метою поліпшення якості навчання і розуміння навчального матеріалу .

Авторка І. Дичківська характеризує інноваційні педагогічні технології звертає увагу на такі притаманні їм ознаки, як: цілеспрямованість, систематичність й послідовність і визначає їх як процес втілення у практику нових творчих способів, засобів діяльності, що здатні вплинути (оптимізувати) цілісний процес освіти, починаючи від визначення мети до досягнення очікуваних результатів [11].

Можемо сказати, що інноваційні технології соціально-педагогічної діяльності включають в себе використання сучасних педагогічних підходів, інструментів та методів для поліпшення роботи соціальних педагогів і фахівців у сфері соціальної роботи з дітьми молоддю, сім'ями та іншими групами населення.

І. Мартинова, зазначає, що інноваційна діяльність є досить специфічною і складною, а отже, потребує особливих знань, навичок, здібностей і є неможливим без педагога-творця, якого сьогодні ще називають педагогом інноваційного спрямування. Основна мета діяльності такого фахівця полягає у застосуванні сучасних інноваційних технологій, що дозволяє створити ефективну систему освіти, сприяє створенню ситуацій успіху, індивідуалізації освітньої діяльності та пробудженню пізнавальної активності, мотивації до навчання, високій результативності, забезпечує психологічний комфорт і

вільний вибір, розвиває креативне та критичне мислення учнів і педагогів в умовах освітнього середовища [26, с.18].

Інноваційні технології у роботі соціального педагога включають в себе використання новаторських підходів, методів та інструментів для досягнення кращих результатів у сфері соціальної педагогіки та психосоціальної підтримки учнів.

Згідно з нормативно-правовим документом [29], соціальний педагог є фахівцем, який працює у складі соціально-психологічної служби загальноосвітнього навчального закладу. З цього можемо зробити висновок, що коли ми розглядаємо інноваційні технології, які у своїй діяльності застосовує соціальний педагог, ми говоримо про впровадження інноваційних технологій у роботу соціально-психологічної служби навчального закладу в якому даний працівник виконує професійні обов'язки.

Діяльність соціально-психологічної служби спрямована на надання психологічної підтримки, консультацій та допомоги різним категоріям осіб у вирішенні психологічних, емоційних, психосоматичних та соціальних проблем. Основні напрямки діяльності включають:

- психологічну підтримку та консультування;
- діагностику та оцінку;
- психокорекцію і психотерапію;
- психосоціальна реабілітацію;
- профілактику і освіту;
- роботу з дітьми та підлітками;
- консультування для професійних співробітників.

Соціально-психологічна служба працює з метою покращення психічного здоров'я та якості життя людей, забезпечення їхнього психологічного благополуччя та допомоги в подоланні життєвих труднощів і проблем.

Відзначимо, що соціальний педагог загальноосвітнього навчального закладу здійснює просвітницьку роботу і консультативну допомогу у батьківському середовищі, у якому віддзеркалюються усі наявні у суспільстві соціальні проблеми, виклики та ризики. Слід відзначити, що діяльність соціально-психологічної служби зокрема орієнтована на впровадження результатів прикладних наукових досліджень та інноваційних розробок у сфері соціальної педагогіки та прикладної психології [29].

У соціальній та освітній діяльності постало нагальне завдання – технічне оновлення. Це спричинено тим, що впроваджуються нові стандарти в цій галузі і здійснюється за допомогою застосування кращих результатів освітніх технологій. За допомогою таких освітніх технологій як менторинг, тренінг, коучинг, медіація, візуалізація і засобів медіаосвіти можемо підвищити якість надання соціально-психологічних послуг. Сьогодні ми їх визначаємо, як інноваційні.

Соціальна інновація – це новаторське рішення, яке спрямоване на вирішення соціальних проблем або покращення якості життя спільноти чи суспільства. Соціальні інновації можуть включати в себе нові стратегії, програми або моделі взаємодії, які спрямовані на покращення благополуччя, розв’язання соціальних викликів або поліпшення умов життя людей. Графічно розуміння поняття ілюструє рисунок 1.1 [10].

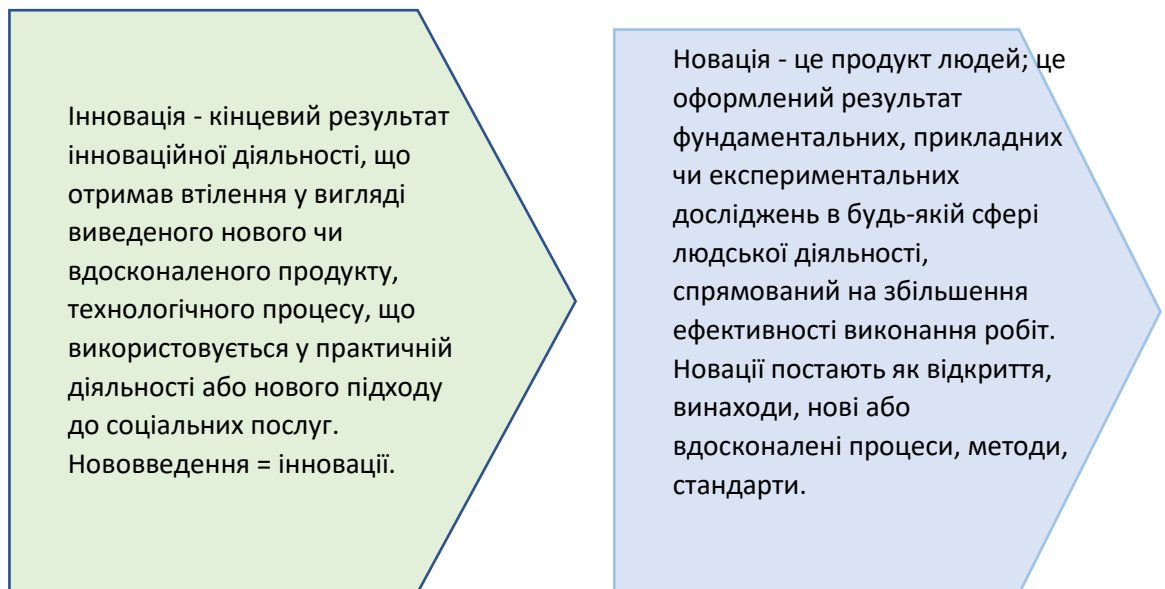

Рисунок 1.1 Розуміння поняття «іновація»

Соціальні інновації можуть виникати з різних джерел і стимулів. Ось декілька основних джерел соціальних інновацій:

- **Громадське суспільство та активісти.** Громадянські організації, неприбуткові організації, активісти та громадяни можуть бути ініціаторами соціальних інновацій. Вони часто виявляють проблеми в суспільстві і пропонують нові способи їх розв’язання.
- **Урядові та державні організації.** Уряди можуть сприяти соціальним інноваціям, розробляючи нові програми та політики для вирішення соціальних проблем. Іноді це може включати створення фінансових стимулів для соціальних підприємців.
- **Академічні спільноти.** Університети, дослідницькі інститути та вчені можуть генерувати ідеї для соціальних інновацій через дослідження, аналіз та розвиток нових методів та технологій.
- **Соціальні підприємства.** Соціальні підприємства створюють нові бізнес-моделі, які спрямовані на розв’язання соціальних проблем і забезпечують фінансову стійкість через соціальні підприємницькі практики.

- Технології і інновації. Нові технології і інновації можуть бути джерелом соціальних інновацій, особливо в галузях, таких як медицина, освіта, транспорт, комунікації та інші.
- Міжнародні та міжгалузеві об'єднання. Організації, які працюють на міжнародному рівні або в різних галузях, можуть об'єднувати зусилля для розв'язання глобальних або складних соціальних проблем.
- Медіа і громадська думка. Медіа та громадська думка можуть впливати на створення свідомості про соціальні проблеми та створювати попит на соціальні інновації.
- Природні катастрофи та кризові ситуації. Кризові ситуації можуть стати стимулом для пошуку нових способів реагування і вирішення проблем.

Соціальні інновації можна класифікувати за різними категоріями.

Розглянемо декілька підходів до класифікації соціальних інновацій за Хачатурян Х.В. [45].

1. За сферою застосування:

- соціальні інновації в громадах – інновації, спрямовані на поліпшення життя в конкретних громадах або місцевих середовищах;
- соціальні інновації в організаціях – інновації, які стосуються внутрішньої діяльності організацій, включаючи управлінські практики, кадрову політику, корпоративну відповідальність тощо;
- соціальні інновації на рівні політики та систем – інновації, спрямовані на зміну суспільної політики, правових норм, систем охорони здоров'я, освіти, соціального захисту.

2. За характером змісту:

- соціальні інновації змістового характеру – інновації, які стосуються зміни конкретних соціальних послуг, програм або підходів до розв'язання соціальних проблем;

- соціальні інновації процесуального характеру – інновації, спрямовані на покращення процесів надання соціальних послуг, включаючи оптимізацію управління, робочих процесів, комунікації тощо.

3. За масштабом впровадження:

- мікро соціальні інновації – інновації, які спрямовані на вирішення проблем на рівні окремих груп або громад;
- мезо-соціальні інновації – інновації, які впроваджуються на рівні регіональних або інституційних систем, таких як школи, госпіталі, органи місцевого самоврядування;
- макро-соціальні інновації – інновації, які впроваджуються на рівні національних або міжнародних систем і політики.

4. За призначенням:

- інновації в соціальному підприємстві – спрямовані на створення підприємницьких моделей для розв’язання соціальних проблем;
- соціальні інновації в освіті – інновації, що стосуються навчальних програм, методик, технологій та підходів в освіті.
- інновації в громадянському суспільстві – інновації, спрямовані на підвищення громадянської активності, участі та впливу громадян на прийняття рішень.

Ці джерела можуть взаємодіяти та спільно сприяти створенню та впровадженню соціальних інновацій з метою покращення умов життя та розв’язання соціальних проблем у суспільстві.

Опираючись на вивчену нами літературу можемо сказати, що інноваційні технології в соціально-педагогічній роботі – це нові або покращені методи, інструменти, продукти чи послуги, які впроваджуються з метою розв’язання практичних завдань і поліпшення процесів або досягнення нових цілей.

Інноваційні технології є важливим механізмом з ряду причин, оскільки вони можуть вирішувати соціальні проблеми, покращувати якість життя

громадян і сприяти стійкому розвитку суспільства. А ще мають глобальний вплив.

Загалом соціальні інновації відіграють важливу роль у створенні більш справедливого, стійкого і гуманного суспільства, де громадяни мають можливість реалізувати свій потенціал і жити кращим життям.

1.2. Європейський досвід використання інноваційних технологій у роботі фахівця соціальної роботи

Для розбудови соціальної сфери перш за все потрібні зміни в проведенні соціальної політики і соціальної стратегії. Європейський досвід нам показує, що ними можуть бути застосування інноваційних технологій в соціальній сфері. Ми бачимо, що Україна робить стрімкі кроки для того щоб стати сучасною, розвиненою, соціальною державою і тому досвід Європейського союзу використання інноваційних технологій в соціальній роботі дасть нам можливість глибше зрозуміти соціальні процеси в суспільстві, оцінити та застосувати досвід інших країн.

Системі соціального захисту населення в Україні потрібні нові політичні та управлінські рішення, що в подальшому вимагатиме принципово нових підходів, ідей, засобів і механізмів. Закордонний досвід використання соціальних технологій потребує ретельного аналізу та наукового переосмислення, щоб бути впровадженими як найшвидше, оскільки вони можуть призвести до динамічних змін і позитивного впливу у суспільстві.

Розглянемо інновації, які в європейських країнах здобули швидкого економічного та соціального зросту [19]. Насамперед це:

- модернізація існуючих та запровадження нових видів соціальних послуг;
- персоналізація та монетизація пільг;
- модернізація соціальних служб і служб, що займаються пошуком роботи;

- зменшення кількості інтернатів;
- запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах;
- проведення пенсійної реформи;
- створення єдиної електронної бази даних отримувачів соціальної допомоги, пільг, пенсій, соціальних послуг, а також єдиної інформаційно-аналітичної системи у сфері соціального захисту;
- запровадження непрямих методів оцінювання доходів громадян, які претендують на соціальну допомогу.

Світова спільнота накопичила багатий досвід надання соціальних послуг на різних рівнях і в різних масштабах. Ми спробуємо коротко розглянути різноманітні підходи, форми, моделі, застосовані в Європейському Союзі, і розглянемо найбільш цікаві приклади.

Однією з перших країн, де були введені соціальні педагоги в шкільну систему, була Німеччина. Вона була лідером у впровадженні концепції соціальної педагогіки в освітній процес у 20-30-х роках ХХ століття. Соціальні педагоги там спеціалізувались на підтримці дітей з особливими потребами та допомозі їм у вирішенні проблем.

В інших країнах Європи, таких як Франція, Італія, Швеція, Норвегія та інші, впровадження соціальних педагогів в школи також почалося у другій половині ХХ століття, зокрема в 60-70-х роках. Спочатку їх робота була спрямована на допомогу учням з складною сімейною ситуацією, відставанням у навчанні, соціальною адаптацією.

Соціальні педагоги були введені в шкільну систему для підтримки дітей та підлітків, які можуть відчувати труднощі в навчанні чи переживати соціальні та емоційні проблеми. Вони допомагають учням у розвитку соціальних навичок, вирішенні конфліктів, а також сприяють створенню сприятливого психосоціального середовища в школі.

З роками роль та функції соціальних педагогів змінювалися в залежності від внутрішньої та зовнішньої політики країни, підходів до освіти та соціальної підтримки.

Соціальна робота в Європейських країнах відзначається широким спектром підходів, ініціатив та програм, спрямованих на покращення якості життя різних груп населення та вирішення соціальних проблем. Зараз розглянемо декілька аспектів європейського досвіду в соціальній роботі.

Соціальний захист та соціальний послуги. Багато європейських країн мають розвинуту систему соціального захисту, яка включає в себе різні види соціальних послуг та допомоги, такі як допомога по безробіттю, пенсії, медична допомога, соціально житлове забезпечення тощо.

Інклюзивний підхід. Європейські країни активно працюють над створенням інклюзивного суспільства, де всі громадяни мають рівний доступ до послуг та можливостей, незалежно від їхньої статі, віку, інвалідності чи походження.

Робота з дітьми та сім'ями. Спеціалізовані соціальні служби та програми надають підтримку дітям та сім'ям у складних ситуаціях, забезпечують відновлення прав дитини та надання допомоги батькам.

Підтримка мігрантів та біженців. Європейські країни стикаються зі значною кількістю мігрантів та біженців. Соціальні працівники надають їм підтримку у процесі інтеграції, пропонуючи освіту, медичну допомогу, правову підтримку та інші послуги.

Старші громадяни. Щоб забезпечити гідну старість, багато європейських країн розвивають програми для старших громадян, включаючи допомогу в побуті, соціальні активності та послуги догляду.

Робота з особами з інвалідністю. Інклюзивний підхід в соціальній роботі допомагає забезпечити рівний доступ та підтримку особам з інвалідністю, надаючи їм можливість активно взаємодіяти з оточенням.

Психічне здоров'я. Важлива увага приділяється психічному здоров'ю громадян. Європейські країни працюють над тим, щоб надати психологічну підтримку та лікування уразливим групам.

Технології в соціальній роботі. Як вже обговорювалось раніше багато європейських країн використовують інноваційні технології, такі як електронні системи обліку, додатки для підтримки, електронні платежі та інше, для поліпшення якості та доступності соціальних послуг.

Захист прав людини. Європейські країни акцентують увагу на захисті прав людини, зокрема у сфері соціальної роботи. Це охоплює права дітей, жінок, осіб з інвалідністю, мігрантів та інших уразливих груп.

У країнах Західної Європи поширені дитячі садки з інтегрованою складовою, в яких поряд з дітьми ростуть діти з обмеженими можливостями, в тому числі інтелектуальними порушеннями. В таких школах навчаються діти з особливими освітніми потребами в особливих класах. Загалом у країнах Західної Європи існують спеціальні школи для дітей з легкими та важкими порушеннями. Групові будинки (гуртожитки) для розумово неповноцінних дітей і дорослих вже поширені в європейських країнах, особливо в Німеччині, Бельгії та Швеції. Для цього виділяють будинки в звичайних житлових комплексах або квартири в багатоповерхових будинках. У цих групових будинках проживає від 6 до 15 людей, іноді різного віку.

Сучасні технології надання допомоги сім'ям у вихованні і догляді за дітьми. На даний момент в країнах Європи великого значення набуває догляд за дітьми в денний час. Ці послуги можуть надаватися, як вдома так і в різних центрах їх ще називають сімейними дитячими центрами. Вони можуть бути, як приватними так і державними. Як правило ці установи організуються непрацюючими жінками (багатодітні сім'ї), що наглядають за дітьми сусідів в денний час, такі групи складаються з 3 – 4 дітей. У Німеччині ця форма називається «денна мама». Згідно з законом денна мама отримує компенсацію та консультаційну допомогу з питань по догляду за дітьми. Ці послуги стають

актуальнішими з тих причин, що зростає число розлучень, що спричиняє збільшенню кількість працюючих жінок [23].

Зараз розглянемо досвід Фінляндії. Через брак місць в дитячих садках, влада цієї країни пропонує батькам дітей, які ще не досягли трьох річного віку, обрати допомогу по догляду за дитиною від муніципальних денних організаціях, або допомогу в сімейному виховання. Дитячим садочком першочергово забезпечують, дітей, батьки яких мають вагомні підстави. У Фінляндії муніципалітети створили гнучкі мобільні дитячі садочки в малонаселених районах [7].

Цікавий досвід шведських колег, а саме програма «Контактна модель роботи з сім'єю». Її суть полягає в тому, що соціальні робітник, сім'ям, які потребують підтримки, або опинились у скрутному становищі підбирають особу, це може бути звичайна особа без досвіду, але вміє контактувати та підтримувати. Така модель дозволяє збільшити зону обслуговування клієнтів, попередити відсторонення батьків та дітей, дати можливість комунікувати з іншим дорослим, дає можливість батькам відпочити і набратися сил чи провести вихідні дні на власний розсуд.

Саме цю модель застосовують у роботі з такими сім'ями, а саме: сім'ї які переживають розлучення, неповними сім'ями, з сім'ями у яких батьки, вживають алкоголь, чи наркотичні речовини, молодими сім'ями і тими що мають дітей з індивідуальними потребами.

Так звані секретарі зв'язку – це соціальні працівники, які виконують лише цю функцію і навчаються працювати з сім'ями за моделлю зв'язку. Шведські експерти зазначають, що соціальні працівники, які спеціалізуються на цій роботі, як правило, дуже зацікавлені в ній і будуть займатися нею тривалий час, тому що це дозволяє бачити позитивні відгуки сім'ї та клієнтів [23].

Сімейний проект «Bridge Family» для британських інноваційних технологій. Сімейний проект «Bridge Family» був розроблений у Великій Британії (Колчестер) у 1979 році. Причиною створення нового проекту стало

невдале влаштування дітей в прийомні сім'ї після дитячих будинків. Виявлено багато загальних і приватних факторів, які змушують сім'ї відмовлятися від усиновлення дітей. Водночас експерти виявили й обнадійливі умови. Виявляється, ті діти, які вижили після невдалого влаштування, все одно виграли. Вони починають отримувати практичні навички і навіть починають працювати краще.

Переживши стосунки, вони самі почали проявляти свої почуття. У них розвивається інтерес до сімейного життя, і майже кожна дитина хоче знову спробувати влаштуватися в сім'ї. Так народилася ідея нового способу утримання «важких» дітей – The Bridge Family. Проект спрямований на вирішення наступних завдань: надати дитині дитячого будинку можливість відчувати сімейне життя та допомогти фахівцям оцінити її здатність жити в нормальній сім'ї, допомогти виявити поведінкові проблеми дитини до її потрапляння в «нову» сім'ю; стати дитиною, яка зазнала невдалого влаштування Bridge Families, щоб заохочувати та допомагати подолати поведінкові проблеми перед наступною спробою влаштування; короткий перепочинок для прийомних сімей, діти яких мають важкі фізичні або розумові вади; і діти 16 років і старші (занадто дорослі для усиновлення). Надає короткочасний досвід «нормального сімейного життя».

Ці діти вкрай потребують досвіду життя в родині, перш ніж вони зможуть почати жити самостійно. Усе розміщення в Bridge House здійснюється на договірній основі. Договір узгоджується та підписується сім'єю мосту, працівниками місцевої влади та працівниками сімейного проекту, які працюють з дитиною. Контракт відображає обов'язки сім'ї перед дитиною, містить медичні інструкції, посилання на родичів, описує обов'язки соціального працівника. Усі діти залишаються протягом обмеженого періоду (зазвичай 6 місяців), який може бути продовжений за взаємною згодою. Містові сім'ї мають можливість вибрати дитину, враховуючи вік і вимоги інших дітей, які виховуються в сім'ї [23, с.100].

Канада є однією з перших країн, що включили до Конституції положення про рівність осіб з особливими потребами: «Кожен індивідуум рівний перед законом без всякої дискримінації, у тому числі за ознакою раси, національності, релігії, статі, віку, розумових або фізичних недоліків». Послуги для людей з обмеженими можливостями в Канаді базуються на програмах, спрямованих на вирішення проблем людей з обмеженими можливостями, які розробляються у понад тридцятьох міністерствах. Наприклад Міністерство транспорту Канади розробляє шляхи для вирішення транспортування людей з обмеженими можливостями [23, с.81].

Науковий та практичний інтерес до соціальної роботи з підлітками в зарубіжних країнах обумовлений тим, що досвід, накопичений у сфері соціальної роботи з підлітками в зарубіжних країнах, є змістовним та різнобічним і заслуговує на вивчення та аналіз; технології соціальної роботи ні в Україні, ні в інших країнах не є суто унікальними, вони постійно взаємозбагачуються під час систематичного обміну досвідом між соціальними працівниками країн Європи [23, с.143].

Отже, європейський досвід переконує в тому, що доцільно використовувати різноманітні форми та методи у роботі з клієнтами. Останніми роками все частіше надають перевагу використанню інформаційних технологій, які завдяки своїм можливостям роблять соціальну допомогу змістовною та доступною.

Висновки до першого розділу

Системі соціального захисту населення в Україні потрібні нові політичні та управлінські рішення, що в подальшому вимагатиме принципово нових підходів, ідей, засобів і механізмів. Закордонний досвід використання інноваційних соціальних технологій потребує ретельного аналізу та наукового переосмислення, щоб бути впровадженими як найшвидше, оскільки вони можуть призвести до динамічних змін і позитивного впливу у суспільстві.

Наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. перед пострадянськими країнами постали два комплекси інноваційних викликів. Перший обумовлюється особливостями сучасного етапу світового розвитку і пов'язаний з переходом до нового інноваційного типу економічного розвитку. Другий комплекс проблем породжується особливостями внутрішнього розвитку. Ринкова трансформація українського суспільства сама вже є масштабною соціальною інновацією. Країна потребує реіндустріалізації, модернізації, інновацій.

Інновація – це нові або вдосконалені продукти чи послуги, які впроваджуються у діяльності, споживанні та соціальному житті; процес здійснення змін та впровадження нового. Одночасно слід розрізняти поняття «інноваційна діяльність». Проявляється як процес, спрямований на розробку інновацій, реалізацію результатів завершених наукових досліджень або певних науково-технічних досягнень в новий чи вдосконалений продукт [9].

Сьогодні є чимало класифікацій соціальних інновацій, для якої використовують різні підходи (у розділі 1.1 наведено деталі класифікації). Джерелами соціальних інновацій є зміни зовнішнього середовища, соціальні проблеми, що повсякчас виникають. Їх неможливо вирішити за допомогою традиційних методів, а також зміни потреб суспільства і його членів. Саме наявність тих або інших проблем у соціальній сфері дає поштовх до створення та розробки нових засобів та методів соціальної роботи.

Розробленням інновацій для соціальної та організаційної сфер займаються спеціалісти, які володіють інформацією про даний об'єкт або практичними знаннями про те, що відбувається. Це фахівці з виховної роботи з дітьми, підлітками та дорослими. Вони покликані створювати сприятливі соціальні, освітні та виховні умови для розвитку та соціалізації особистості.

З умови перейняття досвіду у країнах Західної Європи, де поширені дитячі садки з інтегрованою складовою, в яких поряд з дітьми ростуть діти з обмеженими можливостями, в тому числі інтелектуальними порушеннями. В таких школах навчаються діти з особливими освітніми потребами в особливих класах. Загалом у країнах Західної Європи існують спеціальні школи для

дітей з легкими та важкими порушеннями. Групові будинки (гуртожитки) для розумово неповноцінних дітей і дорослих вже поширені в європейських країнах, особливо в Німеччині, Бельгії та Швеції. Для цього виділяють будинки в звичайних житлових комплексах або квартири в багатоповерхових будинках. У цих групових будинках проживає від 6 до 15 людей, іноді різного віку.

Отже, науковий та практичний інтерес до соціальної роботи з підлітками в зарубіжних країнах обумовлений тим, що досвід, накопичений у сфері соціальної роботи з підлітками в зарубіжних країнах, є змістовним та різнобічним і заслуговує на вивчення та аналіз; технології соціальної роботи ні в Україні, ні в інших країнах не є суто унікальними, вони постійно взаємозбагачуються під час систематичного обміну досвідом між соціальними працівниками країн Європи.

РОЗДІЛ II.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ФАХІВЦЯ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

2.1. Використання інноваційних технологій у роботі шкільного соціального педагога

Соціальні служби в Україні відіграють роль забезпечення допомоги та підтримки особам, які потребують. Діяльність соціальних служб регулюється законами, нормативними актами та політиками, які встановлюють правила та стандарти для їхньої роботи. Регулювання може відбуватися на різних рівнях: національному, регіональному та місцевому. Графічно зображаємо, як відбувається регулювання на різних рівнях рисунок 2.1.

Загалом, регулювання діяльності соціальних служб відбувається за допомогою комплексної системи законів, нормативних актів, професійних стандартів та механізмів нагляду, що сприяють забезпеченню якісних та ефективних соціальних послуг для населення. На допомогу державним службам приходять спеціалізовані та громадські об'єднання, що надають соціальні послуги і допомогу широким верствам населення. У нормативних документах про соціальні послуги [17] розглядають соціальне обслуговування як систему соціальних заходів, що передбачає певні послуги. Їх надають соціальні служби окремим особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримку їхнього соціального статусу та повноцінної життєдіяльності соціальної служби.

Національний рівень

1. Законодавство. Країни мають законодавство, яке регулює різні аспекти діяльності соціальних служб. Це можуть бути закони про соціальний захист, дитячі права, соціальні послуги тощо.

2. Нормативні акти. Національні органи можуть видавати нормативні акти, які конкретизують вимоги до функціонування соціальних служб, стандарти надання послуг, процедури оцінки потреб та інші аспекти роботи.

Регіональний рівень

3. Регіональні закони. У деяких випадках регіони або області мають власне законодавство, яке доповнює національне законодавство щодо соціальних служб з огляду на свої особливості.

4. Координація і співпраця. Регіональні органи можуть встановлювати механізми координації та співпраці між різними соціальними службами, щоб забезпечити комплексний підхід до вирішення соціальних проблем.

Місцевий рівень

Рисунок 2.1. Регулювання соціальних служб на різних рівнях

В іншому документі [16] про соціальну роботу з дітьми та молоддю визначають соціальне обслуговування як роботу, спрямовану на задоволення потреб, які виникають у процесі життєдіяльності, що забезпечує гармонійний

та різнобічний розвиток дітей і молоді шляхом надання соціальної допомоги, різноманітних соціальних послуг.

До основних завдань соціальних служб належать:

- надання соціальної допомоги. Соціальні служби надають допомогу особам, які знаходяться у складних життєвих обставинах, таких як люди з інвалідністю, діти без батьківського піклування, літні люди, безпритульні та інші вразливі категорії населення.
- Соціальні служби здійснюють заходи для захисту прав дітей, запобіганню насильству, зловживанню та експлуатації дітей. Це може включати в себе прийняття усиновлення, допомогу дітям-сиротам та дітям з проблемними сімейними умовами. Соціальні служби займаються виявленням та попередженням випадків домашнього насильства, насильства над дітьми та іншого виду насильства.
- Соціальні служби працюють над забезпеченням стабільних умов для сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Це може включати консультування батьків, надання фінансової допомоги, освітні та реабілітаційні програми. Також вони сприяють в розв'язанні конфліктів у сім'ях, надають консультації з питань виховання дітей, попередження насильства в родині та забезпечення загального благополуччя сімей.
- Соціальні служби надають послуги реабілітації, підтримки та інтеграції. А саме допомагають людям з інвалідністю і тим хто пережив складні події (наприклад, учасники бойових дій, чи постраждалі внаслідок воєнних дій), інтегруватися в суспільство, надаючи їм доступ до освіти, праці та інших можливостей. Для людей, які мали проблеми з залученням до суспільства через в'язницю, алкоголь або наркотичну залежність соціальні служби надають підтримку та реабілітаційні програми.
- Соціальні служби сприяють зменшенню бідності та соціальної нерівності через програми соціальної допомоги, матеріальну допомогу та інші заходи. А також відіграють важливу роль у виявленні, попередженні та

реагуванні випадків насильства та домашнього насильства. Допомога шукачам роботи, професійна орієнтація, підтримка у підготовці до працевлаштування.

- Соціальні служби надають інформацію про доступні соціальні програми, допомогу та права громадян, що допомагає людям отримати необхідну підтримку.
- Соціальні служби забезпечують доступу до медичної допомоги, психологічна підтримка осіб, які пережили стресові події. Участь у координації та наданні допомоги під час надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи, конфлікти тощо.

Фахівці соціальної роботи можуть працювати і в загальноосвітніх навчальних закладах та соціальних службах. До їхніх посадових функцій та обов'язків входять: соціальна підтримка; консультування учнів та батьків, проведення індивідуальних консультацій; організація програм соціального навчання; співпраця з педагогічним колективом; ведення документації та звітів; профілактика та виявлення насильства; робота із дітьми з особливими потребами; захист прав та безпеки учнів; участь у кризовому врегулюванні. Ці функції та обов'язки соціального працівника в загальноосвітньому навчальному закладі спрямовані на забезпечення психологічного та соціального благополуччя учнів та покращення їхнього навчання та розвитку (див. додаток А).

Соціальний працівник в загальноосвітньому навчальному закладі грає важливу роль у підтримці соціального та психологічного благополуччя учнів. Він виконує ряд функцій та обов'язків для забезпечення психосоціальної підтримки та сприяння успішному навчанню. Зараз розглянемо деякі з них. Соціальний працівник працює з учнями, які можуть мати проблеми зі стомлюваністю, тривожністю або депресією. Він надає їм психологічну підтримку та консультує з питань емоційного здоров'я. Він допомагає новим учням адаптуватися до шкільного середовища і вирішувати соціальні проблеми, з якими вони можуть зіштовхнутись. Соціальний працівник працює над підтримкою позитивних стосунків між учнями, вчителями та батьками.

Він допомагає учням вирішувати конфлікти і вчить їх конструктивним способам вирішення суперечок. Соціальний працівник співпрацює з батьками, надаючи їм поради та рекомендації щодо виховання та підтримки дітей. Він працює з учнями, які мають особливі потреби, щоб забезпечити їхню підтримку в навчанні. Специфіка роботи соціального працівника наведена на рисунку 2.2.

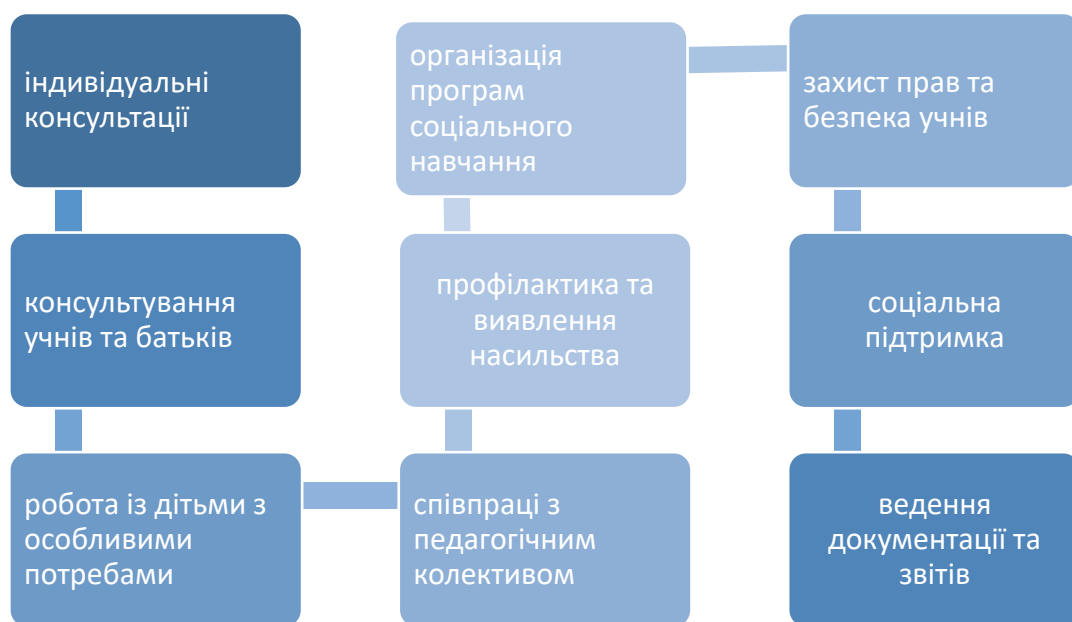

Рисунок 2.2. Специфіка роботи соціального працівника в загальноосвітньому навчальному закладі

Працівник у соціальних службах виконує різноманітні функції та обов'язки, спрямовані на підтримку та допомогу клієнтам, які потребують соціальної підтримки та ресурсів для поліпшення їхнього життя. Соціальний працівник проводить оцінку потреб клієнта, вивчає їхню ситуацію та збирає інформацію для визначення того, які види підтримки і ресурсів можуть бути корисними. Він розробляє індивідуальний план допомоги, в якому визначається, які кроки необхідно вжити для вирішення проблем та досягнення цілей клієнта. Соціальний працівник надає клієнтам інформацію та консультації з питань доступу до соціальних послуг, прав та можливостей. Він може допомагати клієнтам в установленні контактів з іншими службами, організаціями або установами, які можуть надавати підтримку. Соціальний

працівник надає психологічну підтримку клієнтам, які можуть переживати стрес, тривожність, депресію або інші психологічні проблеми. Він співпрацює з сім'ями, щоб вирішити сімейні проблеми та забезпечити підтримку дітям та дорослим.

Функції та обов'язки соціального працівника в соціальних службах можуть варіюватися залежно від конкретного виду соціальної допомоги клієнтів, з якими вони працюють. В цій роботі важливі спілкування, співпраця з іншими професіоналами та етичність взаємодії з клієнтами.

Україна має систему соціальних служб на різних рівнях і співпрацює з державними органами, громадськими організаціями та волонтерськими групами для забезпечення соціальної допомоги населенню. Однак існують виклики, такі як обмежені фінансові ресурси та бюрократичні процеси, які можуть впливати на ефективність цих служб.

Використання інноваційних технологій у шкільній соціальній роботі має великий потенціал для поліпшення якості навчання, сприяє розвитку учнів та підвищує ефективність роботи педагогів та соціальних працівників. У загальноосвітніх навчальних закладах посада соціального працівника зареєстрована Міжнародною організацією праці (МОП) вже більше десяти років. І сьогодні соціальний педагог позиціонується як спеціаліст, зайнятий у сфері соціальної роботи або освітньо-виховної діяльності. У той же час соціальний працівник здійснює посередництво між освітніми установами, сім'єю, трудовими колективами, громадськістю, організовує їхню взаємодію, об'єднує зусилля з метою створення в соціальному середовищі умов для всебічного розвитку дітей, підлітків, молоді як особистостей, їхнього благополуччя в мікросоціумі [6].

Соціальна значущість цієї професії полягає в тому, що однією з головних проблем сучасності є соціальне становлення особистості, активне засвоєння нею соціального досвіду та соціалізація. Соціалізація – це процес соціального становлення особистості та активного засвоєння нею соціального досвіду, соціальних ролей, норм і цінностей. Інакше кажучи, це процес соціалізації

особистості, який триває від народження до смерті. І саме цим займаються соціальні педагоги в навчальних закладах. Соціальний педагог – це, мабуть, єдина особа, яка сьогодні системно займається цим процесом [5].

Згідно з Законом [15] під інноваціями слід розуміти новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентноспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Мета соціально-педагогічної роботи в навчальному закладі – сприяння успішному вирішенню учнями власних проблем, що досить істотно стимулюються необхідністю адаптуватися до нових умов як у соціумі, так і власне в освітньому просторі. Засоби досягнення цієї мети – вивільнення і розвиток ресурсів учня і його соціального оточення, забезпечення необхідних соціальних змін, навчання, виховання та самовиховання особистості [47].

Кваліфікований спеціаліст розглядає учня, як особистість і об'єднує різні аспекти його індивідуальності, завдяки цьому може своєчасно прийти йому на допомогу. Однією з основних особливостей роботи соціального педагога в навчальному закладі є те, що він виступає посередником між учнями та суспільством. Більш детальний аналіз медіації включає наступні сфери:

- між учнем і різноманітними структурами й установами;
- між учнем та вчителями і вихователями;
- між дитиною та батьками;
- між учнем та іншими спеціалістами, які залучаються до вирішення виховних та навчальних проблем учня (тренери, керівники гуртків тощо);
- між учнем та різними групами ровесників, молодіжними групами тощо.

Ефективна реалізація посередницької функції соціальними педагогами можлива за дотримання таких умов:

- розуміння соціальним педагогом проблем учня, його здатності перейматися змістом проблеми дитини;

- адекватного представлення (презентації) і вираження (репрезентації) проблем учня;
- наявності знань про існування соціальних ресурсів різних закладів та установ, що займаються проблемами дітей та молоді;
- наявності знань про інструментальні можливості суміжних професій, представники яких залучаються до вирішення проблем учня;
- уміння забезпечувати порозуміння різних спеціалістів та їхнє ефективне співробітництво;
- довіри до соціального педагога учня і тих людей, з якими у нього виникли проблеми (що досягається завдяки професіоналізму і бездоганній роботі соціального педагога) [18].

Важливо враховувати, що використання інноваційних технологій повинно бути обґрунтоване та адаптоване до конкретних потреб учнів та специфіки навчального закладу. Також потрібно забезпечити конфіденційність та безпеку даних у процесі використання цифрових інструментів.

Використання інноваційних технологій у шкільній соціальній роботі може значно покращити ефективність та доступність послуг, які надаються учням, педагогам і батькам. Далі розглянемо деякі можливі способи впровадження інноваційних технологій у шкільну соціальну роботу. Детальніший перелік інноваційних технологій і застосунків, які соціальний педагог може використовувати у власній діяльності сьогодні, опубліковано у додатках (див. додаток Б).

Одним з таких інструментів можуть бути *електронні платформи та веб-ресурси*. Створення веб-порталів або спеціальних додатків, де учні, педагоги та батьки можуть звертатися за допомогою, отримувати інформацію про ресурси, послуги та події шкільної соціальної роботи. Тут, як варіант, можна розмістити доступ до онлайн-консультації, вебінару та навчальні матеріали.

Іншим інструментом застосовування соціального педагога вважаємо **соціальні мережі і комунікації**. Використання соцмереж для забезпечення зв'язку між соціальними працівниками, учнями, батьками та педагогами. Це може допомогти ефективніше спілкуватися, ділитися ресурсами та важливою інформацією.

Ще одним із елементів інтерактивних технологій є **онлайн-терапія та онлайн-консультування**. Реалізація онлайн терапії або консультування, де учні можуть звертатися до соціальних працівників через відеозв'язок. Це може бути особливо корисним для учнів, які мають труднощі з особистою зустріччю або живуть далеко від школи, чи під час пандемії або ж є вимушено переселеними особами.

Графічні інструменти та створення відео. Створення графічних посібників, інфографіків або відеоролики, що спрощують розуміння певних концепцій, навичок чи методів. Даний інструмент може стати в пригоді для учнів-візуалістів.

Використання **аналітики та відстеження процесу**. Застосування аналітичних інструментів для відстеження та аналізу ефективності програми та інтервенцій у шкільній соціальній роботі. Допоможе адаптувати підходи та забезпечити більш якісну допомогу учням.

Мобільні застосунки та QR-коди. Розробка мобільних застосунків для доступу до ресурсів, інформації та підтримки учнів та педагогів. QR-коди використовують для швидкого доступу до будь якої інформації.

Створення **блогів та спільнот** може допомогти учням об'єднатися навколо спільних інтересів, ділитися думками, ідеями та досвідом. Такий підхід сприяє розвитку комунікативних та соціальних навичок.

Використання **інтерактивних навчальних матеріалів**, а саме інтерактивних додатків, відео-уроків, вебінарів, та інших цифрових ресурсів може зробити навчання більш захоплюючим та ефективним. Вони дозволяють учням більше взаємодіяти з матеріалом та отримувати зворотній зв'язок.

Використання *віртуальної реальності (VR) або аугментованої реальності (AR)* для навчання та розвитку соціальних навичок учнів. Це може допомогти створити іммерсивне (віртуальне) середовище для практики міжособистісних відносин і вирішення конфліктів.

Створення *віртуальних класних кімнат* для дистанційного навчання та спілкування, що допоможе створити зручний простір для спілкування між учнями, вчителями та соціальними працівниками. Такі платформи можуть включати можливості для відео-дзвінків, чатів, дискусій та спільної роботи над проектом.

Використання ігрових елементів, або ж іншим словом *гейміфікація* у навчанні і соціальній роботі дозволяє збільшити зацікавленість учнів та сприяє більш активній участі у різних видах діяльності.

Цифрові інструменти для відстеження прогресу та оцінок. Саме ці цифрові інструменти дозволяють вчителям та соціальним педагогам відстежувати успішність та прогрес учнів, визначати потреби у підтримці та реагувати на них своєчасно.

Використання *штучного інтелекту*. Аналіз даних за допомогою штучного інтелекту допоможе виявити тенденції, ідентифікувати учнів з ризиковими факторами та розробляти індивідуальні стратегії підтримки.

Моніторинг даних допомагає відстежувати тенденції в поведінці дітей та визначати можливі проблеми, які потребують уваги. А аналіз таких даних дозволяє вчасно реагувати на проблеми та впроваджувати необхідні корекційні заходи.

Використання інноваційних технологій допомагає залучити учнів до процесу навчання, робить його більш цікавим і зрозумілим для учнів. Вони можуть використовувати мультимедійні дошки, виконувати різноманітні інтерактивні вправи, рольові ігри, які сприяють кращому засвоєнню матеріалу.

Індивідуальний підхід дозволяє адаптувати навчання до індивідуальних потреб і можливостей кожного учня. Що також набуває нового забарвлення завдяки використанню інноваційних технологій. Це дає можливість

соціальному педагогу звертати увагу на конкретних учнів з особливими потребами.

Використання електронних платформ, соціальним педагогом, може полегшити спілкування з батьками, заощадити час. Саме за допомогою них можна надсилати звіти, інформувати про події та досягнення учнів. Це допоможе підвищити рівень залученості батьків до навчального процесу та сприятиме кращій співпраці між школою і сім'єю.

Більше хочемо зосередити увагу на електронній технології, яка є однією із ряду інноваційних технологій. Зокрема тих, що згадані у статті В. Балахтар «Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування професійної компетентності особистості фахівця соціальної роботи». Зараз розглянемо деякі методичні основи, які варто брати до уваги під час роботи в соціально-психологічних службах сьогодні, зважаючи на ситуацію в суспільстві та технічні можливості навчальних закладів (з власного досвіду) [2].

Електронні системи управління. Впровадження електронних систем допомагає у веденні обліку клієнтів, плануванні відвідувань соціальних працівників, моніторингу та аналізі даних. Це допомагає забезпечити більш ефективне розподілення ресурсів та покращити якість надання послуг.

Мобільні додатки. Розробка мобільних додатків дозволяє громадянам отримувати доступ до інформації про соціальні послуги, розклад роботи соціальних працівників, а також звертатися за допомогою мобільних пристроїв. Це зручно та сприяє швидкій взаємодії.

Штучний інтелект та аналіз даних. Використання штучного інтелекту та аналізу даних допомагає прогнозувати тенденції у потребах громадян, виявляти ризикові ситуації та покращувати процеси прийняття рішень.

Електронні платформи для надання послуг. Онлайн-платформи дозволяють надавати деякі соціальні послуги віддалено, що особливо актуально в умовах обмежень через пандемію.

Аналіз соціальних мереж. Аналіз даних з соціальних мереж може допомогти виявити групи ризику, а також зрозуміти їхні потреби та переживання.

Роботехніка. В деяких випадках роботи можуть бути використані для надання певних послуг, таких як допомога особам з інвалідністю або старшим громадянам.

Не можемо не згадати про цифрову грамотність адже ця компетенція є важливою у сучасному світі. Використання цифрових, інноваційних технологій допомагає учням розвивати критичне мислення, аналітичні навички, вміння шукати, оцінювати та використовувати отриману інформацію.

Використання інноваційні технологій в школах зробить соціальну роботу більш доступною, ефективною та відповідною до потреб сучасного покоління дітей і підлітків; має великий потенціал для поліпшення якості навчання, сприяє розвитку учнів та підвищує ефективність роботи педагогів та соціальних працівників.

Перед впровадженням будь-яких технологічних інновацій важливо провести аналіз потреб користувачів (соціальних працівників), так і клієнтів (учнів). Які проблеми вони відчують і які можливості пропонує технологія для їх вирішення. Також важливим аспектом є забезпечення захисту особистих даних та іншої чутливої інформації. Тому розробка та впровадження технологічних рішень повинні враховувати законодавство та норми щодо конфіденційності.

Забезпечення кваліфікованого навчання та підтримки персоналу щодо використання нових технологій є ключовим елементом успішної імплементації. Соціальні працівники повинні володіти необхідними навичками для ефективного використання інновацій. Важливо залучити користувачів (соціальних працівників та учнів) до процесу впровадження. Їхні ідеї, відгуки та пропозиції можуть допомогти вдосконалити рішення та забезпечити їхню легкість у використанні.

Впровадження технологій повинно бути узгодженим зі стратегічними цілями соціально-психологічної служби. Технології мають сприяти досягненню основних завдань та вдосконаленню робочих процесів. Важливо систематично моніторити та оцінювати результати впровадження інноваційних технологій. Це допоможе виявити потрібні корекції та вдосконалення.

Врахування етичних аспектів є ключовим у використанні технологій в роботі соціальних служб. Важливо дотримуватися етичних норм та забезпечувати гуманне та справедливе ставлення до сторін співпраці. Співпраця має на меті допомогти створити оптимальні рішення, які відповідають потребам соціальних служб. Перед впровадженням технологій важливо врахувати можливості їхнього масштабування та розширення, особливо якщо планується їхня інтеграція на великій території.

Ці методичні основи допоможуть соціальним службам ефективно та етично впроваджувати інноваційні технології у свою роботу, забезпечуючи якісне надання підтримки та соціального захисту своїм підопічним.

Важливо пам'ятати, що впровадження інноваційних технологій в роботу соціальних служб потребує добре збалансованого підходу, який поєднує технологічний прогрес з гуманістичними цінностями та потребами учнів. Бо діяльність фахівця соціальні роботи відіграє важливу роль у забезпеченні соціального захисту та допомоги, особливо тим, хто знаходиться в вразливому стані.

2.2. Можливості використання інноваційних технологій соціальним педагогом у ЗВО

Сьогодні важливим моментом є збільшення доступності інформації. Сучасні технології дозволяють у власній діяльності швидко і легко знаходити актуальну інформацію, ресурси та матеріали для роботи чи навчання. Це допомагає бути краще підготовленими до різних ситуацій.

Дослідження щодо того, як покращується робота соціального педагога за допомогою інноваційних технологій, важливі для розвитку ефективності та результативності соціальної педагогіки. У власній діяльності для організації робочого процесу використовуємо спеціальні програми та системи. Вони допомагають нам управляти роботою, вести облік, планувати та аналізувати результати. За допомогою інноваційних технологій соціально-психологічна служба Михальчанського ліцею може збирати та аналізувати дані про розвиток та успіхи учнів. Це дозволяє належним чином налаштовувати індивідуальні підходи та плани допомоги. А онлайн-курси та вебінари надають нам можливість постійно підвищувати свої навички та знання в галузі соціальної роботи.

У діяльності ми все частіше використовуємо електронні платформи та веб-ресурси, які є корисними для соціально-педагогічної служби. Це допомагають полегшити комунікацію, доступ до ресурсів та управління інформацією. Ось деякі електронні інструменти та ресурси, які використовуємо у власній роботі в Михальчанському ліцеї.

Під час карантинних обмежень використовували відеоконференції (додатки Zoom/Skype) та веб-камери: для проведення онлайн-консультацій, спілкування з колегами та зустрічей з батьками чи учнями. В цей же час мобільні додатки для читання електронних книг (Kindle або Audible) використовували надання доступу до освітніх ресурсів.

Для управління навчальним процесом використовуємо Google Classroom, це спрощує ведення уроків та спілкування з учнями. Для економії часу стають в нагоді електронні бібліотеки і ресурси для індивідуальної роботи з учнями і електронні сервіси для організації та збереження документів. Електронні книги, статті, відео та інші матеріали для надання допомоги та розвитку навичок учнів, для зберігання записів про зустрічі та іншу документацію .

Соціальні мережі, офіційні сторінки та групи використовуємо для спілкування з батьками та учнями, а також для публікації корисної інформації

і порад. Важливо враховувати, що користування такими електронними інструментами повинно дотримуватися вимог конфіденційності та захисту даних учнів та батьків.

Для планування та організації зустрічей, тренінгів, консультацій та інших подій використовуємо електронну пошту та календар. Деякі інформаційні матеріали, анонси подій та контактна інформація розміщуємо у електронній скриньці чи веб-сайті ліцею. За допомогою офіційних сторінок і груп у соціальних мереж соціально-психологічна служба веде інформаційний облік, публікує корисні матеріали та відповідає на запитання батьків та учнів. Ще для полегшення та зручності використовуємо електронні бази даних та інструменти для обліку і аналізу інформації. Для збору даних та отримання фідбеку від учнів та батьків щодо різних аспектів навчального процесу та соціально-психологічної підтримки використовуємо у своїй роботі електронні форми та опитувальники.

Мобільні додатки є корисними інструментами для шкільних соціальних педагогів, оскільки вони дозволяють зручно і ефективно виконувати різні завдання та функції в їх роботі. Щоб покращити комунікацію з батьками і учнями користуємось додатками для обміну повідомленнями, такі як WhatsApp, Telegram або Viber. Додатковим плюсом є те, що там є можливість побачити хто саме (у групових чатах) і коли переглянув повідомлення.

Медійні ресурси в роботі соціально-психологічної служби – це ще один з інноваційних резервів, який чудово допомагає у роботі з учнями, розширює можливості та робить процес цікавішим. Додатки для доступу до відео та аудіоматеріалів, такі як YouTube або подкасти, використовуємо для здійснення навчання та підтримки учнів.

Використання штучного інтелекту (ШІ) та аналізу даних може значно покращити роботу шкільного соціального педагога, забезпечуючи більше інформації та інструментів для ефективної підтримки учнів та вдосконалення навчального процесу.

На даний момент штучний інтелект у своїй роботі не використовуємо, але плануємо на майбутнє освоїти і цю технологію для покращення та полегшення власної роботи. За допомогою ШІ можна аналізувати дані щодо поведінки учнів, їхньої активності в класі та настрою. Виявлення змін у поведінці, які можуть сигналізувати про можливі проблеми або стрес, дозволяє вчасно надавати підтримку. Аналіз даних допомагає ідентифікувати індивідуальні потреби та можливості учнів, дозволяє розробити персоналізовані навчальні плани та підходи для кожного учня, вчасно виявляти проблеми та реагувати на них, перед тим як вони стануть більш серйозними.

Співпраця з роботами – ще один інструмент який плануємо впровадити. Є ефективним для навчання та роботи з дітьми, які мають тривожність або аутизм. Використання роботів та роботехнічних конструкторів допомагає учням розвивати навички програмування та логічного мислення, може бути ефективним інструментом для підтримки навчання, розвитку соціальних навичок та роботи з учнями у школі.

Безумовно використання інноваційних технологій соціальними педагогами та вчителями – це прогрес у діяльності та результат у взаємодії з учнями та батьками. Така позиція спонукала нас провести дослідження, на меті якого стала оцінка конкретних інноваційних рішень та їх вплив на роботу соціальних педагогів та вчителів. Ми мали на меті визначити перешкоди і можливості впровадження технологічних засобів в шкільну соціальну педагогіку, тому створили форму електронної анкети (див. додаток В) та запропонували її соціальним педагогам Кам'янського ліцею та педагогам Михальчанського ліцею. Опитуванням охопили 34 респонденти, однак при аналізі відповідей ми виявили, що не всі респонденти відповіли на питання анкети повністю (були окремі питання без відповідей).

Запропонована нами анкета складається з 11 запитань відкритого та закритого типу. Запитання під номером 1 і 2 потребували із запропонованих варіантів обрати один. У запитаннях під номером 3 – 7 респонденти мали

можливість із запропонованої кількості відповідей обрати декілька варіантів, які найбільше відображають їх діяльність. Наступний блок – відкритих запитань 8 – 11. Нас цікавила думка респондентів, щодо переваг використання інноваційних технологій, перешкод та змін у соціальній роботі.

Відповідь на запитання 1 передбачала продовжити твердження про загальне поняття «Інноваційної технології», де правильним варіантом відповіді був перший варіант. Саме цей варіант обрало найменше опитуваних, при цьому більшість спрямували свої відповіді на варіант де згадувалось про соціальні проблеми. Вірогідно, що тематика опитування (анкета соціального педагога) відіграла важливу роль і спонукала до неправильного варіанту відповіді. Графічно відповіді ілюструє рисунок 2.3.

Рисунок 2.3. Розуміння респондентами поняття «інноваційні технології»

Сьогодні все більше кожен з нас намагається застосовувати щось нове у своїй роботі, що зумовлено необхідністю частіше привабити та зацікавити учнів (зокрема НУШ). Відповіді запитання 2 також цьому свідчення. Графічно відповіді респондентів ілюструє рисунок 2.4.

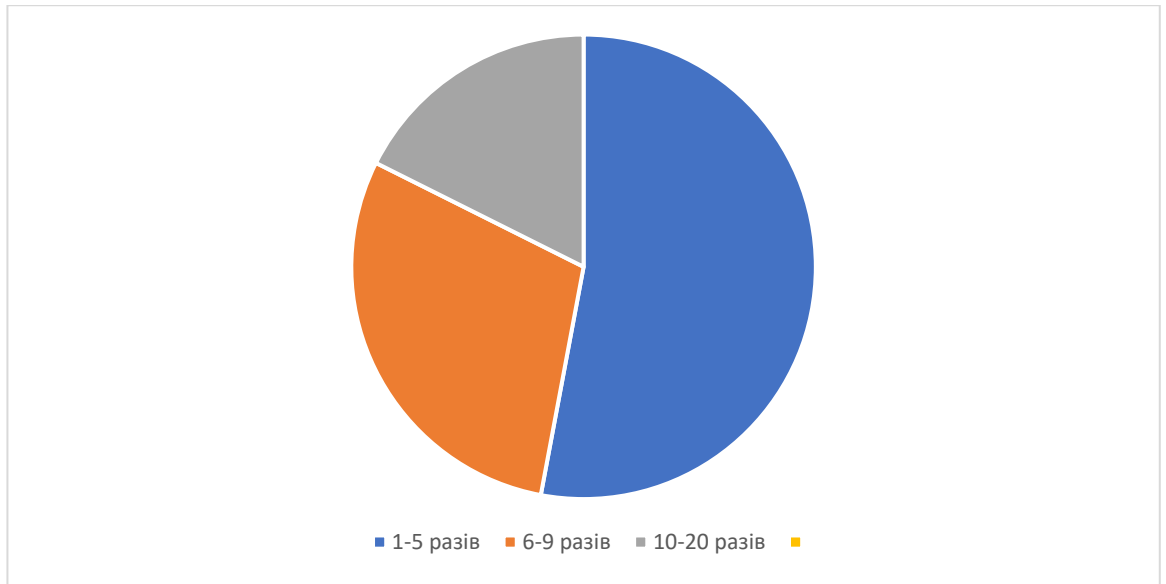

Рисунок 2.4. Відповіді респондентів про кількість разів використання новинок соціальної роботи у своїй діяльності

Однак не завжди новаторські введення одного педагога є таким же новаторським у діяльності іншого педагога. Ситуація обумовлена браком технічного забезпечення одних педагогів або цифрової освіченості інших педагогів. Однак і перші і другі, розуміючи вагомість та вплив ІТ, доволі часто застосовують їх.

Питання 3 деталізує мотиви педагога до нововведень та інновацій у діяльність. Більшість респондентів відзначили, що інтерес учнів, нові методи і форми навчання стимулюють їх до інноваційної діяльності. Майже половину опитаних також у введенні інновацій знаходять можливість проявити себе та виокремити серед інших педагогів. Графічно відповіді респондентів ілюструє рисунок 2.5. Як видно з рисунка пріоритетом у привабливості інноваційної діяльності є інтерес учнів до вивчення предмету та можливість до прояву творчості фахівця соціальної роботи. Тобто, відповіді підкреслюють важливість особистісно-орієнтованого підходу у соціально-педагогічній роботі й розуміння фахівцями потреби його впровадження.

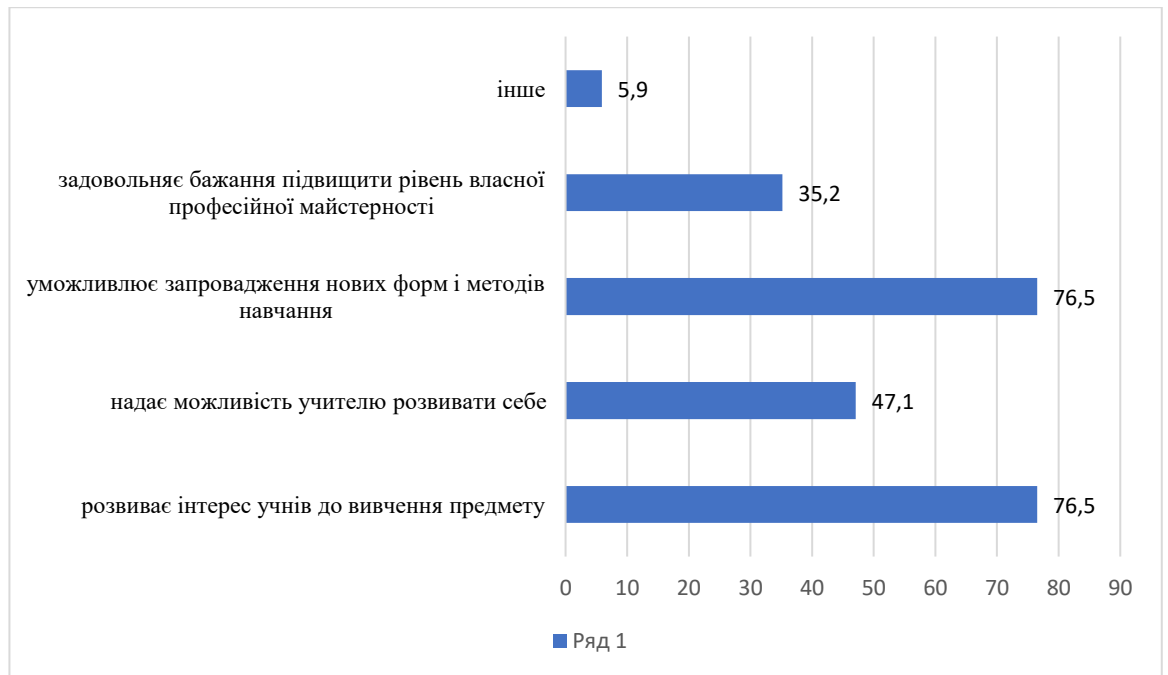

Рисунок 2.5. Відповіді респондентів про привабливість інноваційної діяльності.

Вже у наступному запитанні респонденти визначили причини гальмування нових технологій у своїй практиці. Для педагогів сільської місцевості на першому місці серед причин постає проблема з недостатнім матеріальним забезпеченням. Вже менше педагогів відзначили брак власного часу, надмірним насиченням навчального матеріалу програми та погане володіння комп'ютером. Оскільки комп'ютерна грамотність є першою необхідною умовою для використання інноваційних технологій, то слід звернути увагу на тематику курсів підвищення кваліфікації чи майстер-класів. Графічно відповіді ілюструє рисунок 2.6.

Перелік інноваційних технологій, які були описані нами у попередньому параграфі, було запропоновано респондентам у 4,6 та 7 питаннях. Графічно відповіді ілюструють рисунки 2.7., 2.8., 2.9, що вміщені у додатку Д.

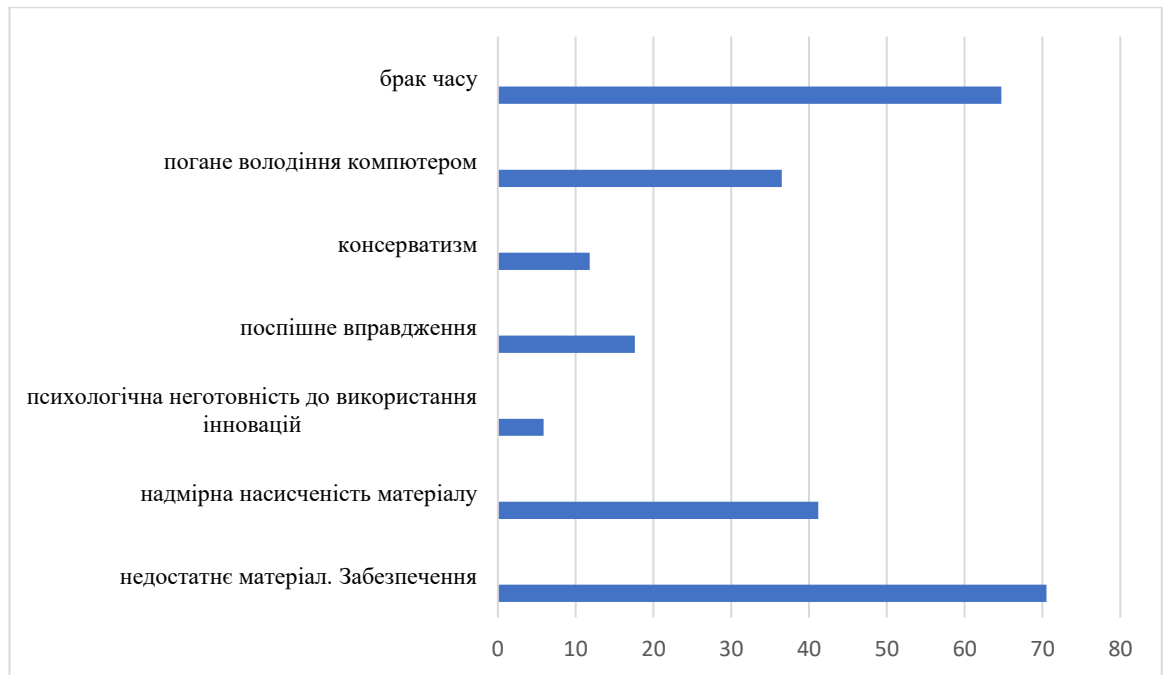

Рисунок 2.6. Основні причини, які гальмують впровадження інновації у практику.

Оскільки, як свідчать рисунки, варіанти відповідей на ці питання однакові. То вважаємо доречним подати їх аналіз у формі таблиці 2.1.

Інноваційні технології	Систематично	За сприятливих умов	В умовах війни	Всього
Електрона система управління	17,6	41,2	23,5	82,3
Нові Знання (щоденник)	100	52,9	76,5	229,4
Інтерактивні навчальні матеріали	64,7	52,9	64,7	182,3
Блог	11,8	41,2	11,8	64,8
Мобільні додатки	76,5	58,8	52,9	188,2
Штучний інтелект	11,8	35,3	17,6	64,7
Онлайн платформи	58,8	47,1	52,9	158,8
Соціальні мережі	58,8	35,3	52,9	147
Роботехніка	0	23,5	0	23,5
QR-коди	58,8	58,8	35,3	152,9
Google Classroom	5,9	47,1	11,8	64,8
Google Календар	23,5	41,2	35,3	100

WhatsApp/Telegram /Viber	64,7	41,2	64,7	170,6
Moodle/ Zoom	58,8	41,2	88,2	188,2

Таблиця 2.1 Технології які користуються популярністю серед соціальних педагогів Михальчанського і Кам'янського ліцеїв.

ТОП 5 технологій, що є передовими та посідають останні місця серед респондентів сучасного часу за різних умов наведено у таблиці 2.2:

Передові ІТ	Регресивні ІТ
Нові Знання(щоденник)	Роботехніка
Мобільні додатки	Штучний інтелект
Moodle/ Zoom	Google Classroom
Інтерактивні навчальні матеріали	Блог
WhatsApp/Telegram /Viber	Електронна система управління

Таблиця 2.2 Топ 5 передових технологій

Передові ІТ у більшій мірі освоєні респондентами, оскільки стали чи не єдиним засобом комунікації під час дистанційного навчання у зв'язку з Covid-19. Як учні, батьки так і педагоги були змушені замінити звичне спілкування на дані ІТ для безконтактної комунікації на відстані. Натомість регресивні ІТ ще не настільки затребувані, не мають можливості впровадження та підтримки зважаючи на технічне забезпечення чи цифрову обізнаність як педагогів так і учнів.

Відповіді на запитання 8 допомогли зрозуміти, які переваги виділяють соціальні педагоги за умов використання ІТ у своїй діяльності засвідчили такі результати: відчутно економить час, можливість донести більшій кількості людей інформацію; технології допомагають автоматизувати багато рутинних завдань, що звільняє час для більш якісної роботи; відстеження роботи та результатів стає більш доступним та точним завдяки

технологічним засобам; можливість залучити до навчального процесу більше учнів; ненав'язливе засвоєння знань; можливість швидко вийти на зв'язок; економія часу, візуалізація дій; вивільнення часу на інші справи; доступність; оптимізація роботи, удосконалення співпраці з усіма учасниками освітнього процесу; спричиняють якісні зміни у наданні соціальних послуг; інтерактивні навчальні матеріали; можна одночасно залучити до роботи більшу кількість дітей чи дорослих; швидкість, точність, мобільність; заставляють творчо мислити; робить соціальну роботу цікавішою та креативною.

Всі надані відповіді ми згрупували наступним чином і представили на рисунку 2.10.

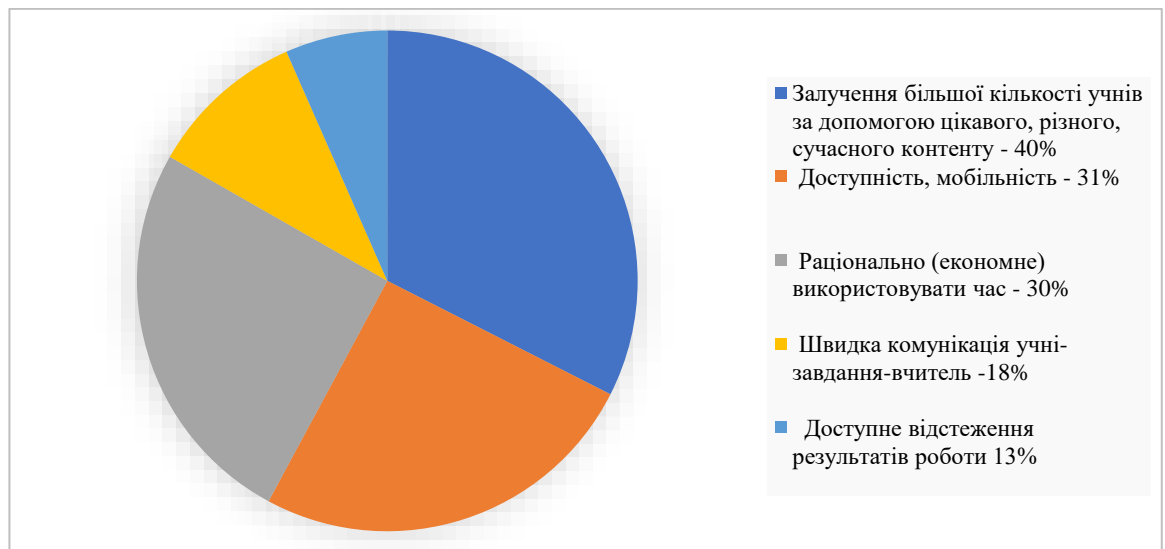

Рисунок 2.10. Відповіді респонденті щодо використання інноваційних технологій.

Стосовно 9 та 10 запитань: ці полярні запитання допомагають чітко побачити переваги і перешкоди у застосуванні інформаційних інноваційних технологій.

Пріоритетом у використанні ІТ фахівці назвали: зацікавленість працівника, знання; зростаюча доступність смартфонів, комп'ютерів і інтернету дозволяє більшій кількості людей використовувати ці технології; у деяких випадках, інноваційні технології можуть знизити витрати на

ресурси та обладнання; достатня кількість часу; матеріальне забезпечення, володіння учнями нового матеріалу; комунікації; наявність хорошої техніки та знання роботи з ресурсами; зрозуміла подача інформації; сучасні виклики; вимоги сьогодення; бажання та готовність соціального працівника впроваджувати й використовувати інноваційні технології; належне забезпечення комп'ютерами, планшетами; доступний інтернет; сучасний світ; бажання розвиватися та бути цікавим учням.

Серед перешкод використання інноваційних технологій у соціальній роботі респонденти виділили: відсутність навичок у використанні нових технологій; бюджетні обмеження можуть заважати придбанню та підтримці сучасних технологій; недостатня кількість матеріального забезпечення; нерівномірний рівень знань; брак часу; регулярне відключення світла та інтернету; матеріально-технічна база; невмотивованість; погане матеріальне забезпечення; некомпетентність соціального працівника; брак часу; не достатньо досвіду та практики; не знання можливих форм і засобів застосування нових програм та інтернет платформ; застарілі погляди і переконання; пасивність учнів, брак часу та можливостей.

Певною мірою такі відповіді є розумінням необхідності бути сучасним у будь якому віці. Оскільки ІТ (при раціональному застосуванні) у всіх сферах покращують результативність діяльності.

Успішне впровадження інноваційних технологій у соціальну роботу вимагає уважного врахування цих переваг і перешкод використання інноваційних технологій у соціальній роботі.

Останнє запитання опитування, дало нам змогу дізнатися думку соціальних працівників і педагогів яких змін вимагатиме впровадження інноваційних технологій. Фахівці дали такі відповіді, що ілюструють націленість фахівця на роботу з клієнтами: спеціалісти соціальної роботи повинні навчитися використовувати нові технології та програми, що допомагають в роботі з клієнтами; націлені на підвищення фахового рівня, відходу від звичних навичок проведення уроку, матеріальний аспект та час

на підготовку до уроку; ставлення до інновацій не як до того, що потрібно «спробувати», а як до такого, яким «регулярно користуємося»; усе поновлюється у крок з часом; працівник сам має бути добре соціалізований, має мати гарні знання з використання технологій; систематичне підвищення кваліфікації; здійснення супервізії; покращення матеріального становища, та підготовка спеціалістів (соціальна мобільність, поширення та використання нових ідей).

Опитування соціальних працівників та педагогів щодо використання інформаційних інноваційних технологій дало нам можливість оцінити їх відношення до нововведень, можливостей покращення їх діяльності. Воно показало нам готовність до використання ІТ серед працівників Михальчанського та Кам'янського ліцеїв. Ми визначили перешкоди і обмеження, з якими працівники стикаються при впровадженні інноваційних технологій; ставлення до інноваційних технологій та оцінку їх потенційного впливу на якість роботи та надання послуг; запити щодо навчання та підтримки в засвоєнні нових інформаційних інноваційних технологій; ідеї та пропозиції щодо можливих інновацій та покращень в соціальній роботі з використанням інформаційних інноваційних технологій.

Висновки до другого розділу

Використання інноваційних технологій у шкільній соціальній роботі може значно покращити ефективність та доступність послуг, які надаються учня, педагогам і батькам. У підрозділі 2.1. розглянуто деякі можливі способи впровадження інноваційних технологій у шкільну соціальну роботу; методичні основи, які варто брати до уваги під час роботи в соціальних службах (починаючи електронними системами управління і завершуючи використанням робототехніки).

За допомогою інноваційних технологій соціально-психологічна служба Михальчанського та Кам'янського ліцеїв може збирати та аналізувати дані про

розвиток та успіхи учнів. Це дозволяє належним чином налаштовувати індивідуальні підходи та плани допомоги.

Опитування може слугувати важливим інструментом для збору думок та пропозицій від соціальних педагогів та працівників. В подальшому стане основою у розробці стратегії впровадження інновацій та підтримки їх в адаптації до нових технологій.

Результати проведеного опитування будуть мати цінність за умов, коли перед впровадженням будь-яких технологічних інновацій буде проведений аналіз потреб, як користувачів (соціальних працівників), так і клієнтів(учнів). З'ясовано, які проблеми вони відчують і які можливості пропонує технологія для їх вирішення. Також важливим аспектом є забезпечення захисту особистих даних та іншої чутливої інформації. А також впроваджені технологічні рішення повинні враховувати законодавство та норми щодо конфіденційності.

Забезпечення кваліфікованого навчання та підтримки персоналу щодо використання нових технологій є ключовим елементом успішної імплементації. Соціальні працівники повинні володіти необхідними навичками для ефективного використання інновацій. Важливо залучити користувачів (соціальних працівників та учнів) до процесу впровадження. Їхні ідеї, відгуки та пропозиції можуть допомогти вдосконалити рішення та забезпечити їхню легкість використання.

Ці методичні основи допоможуть соціальним службам ефективно та етично впроваджувати інноваційні технології у свою роботу, забезпечуючи якісне надання підтримки та соціального захисту своїм підопічним.

Важливо пам'ятати, що впровадження інноваційних технологій в роботу соціально-психологічних служб потребує добре збалансованого підходу, який поєднує технологічний прогрес з гуманістичними цінностями та потребами учнів. Бо соціально-психологічні служби в Україні відіграють важливу роль у забезпеченні соціального захисту та допомоги, особливо тим, хто знаходиться у вразливому стані.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши опрацьовані нами джерела, робимо висновки, що використання інноваційних інформаційних технологій у соціальній роботі є необхідним кроком у сучасному світі. Використавши їх у соціальній роботі дозволяє соціальному педагогу та його діяльності бути актуальним у XXI столітті. Оскільки інноваційні технології визначаються як системний підхід до навчання та отримання знань, вони включають використання різноманітних методів, засобів та ресурсів для покращення якості освіти та розуміння навчального матеріалу. Зауважуємо факт того, що у соціально-освітній діяльності технічне оновлення є актуальним завданням, а за допомогою освітніх технологій (менторство, тренінги, коучинг, медіація, візуалізація, засоби медіаосвіти) підвищується якість надання і соціально-психологічних послуг.

Соціальні інновації спрямовуємо на вирішення соціальних проблем або покращення якості життя громади чи суспільства. Їх впровадження у соціальну роботу сприяє підвищенню якості освіти та залучає більшої кількості учнів до активного навчання. Інноваційні технології в соціально-педагогічній роботі – це нові або вдосконалені методи, засоби, продукти чи послуги, які впроваджуються для вирішення практичних завдань і вдосконалення процесів або досягнення нових цілей. Також соціальні інновації відіграють роль у створенні більш справедливого, сталого та гуманного суспільства, де громадяни мають можливість реалізувати свій потенціал і жити краще.

Ми зробили висновки, що європейський досвід використання інноваційних технологій у роботі фахівця з соціальної роботи є наглядним для розвитку соціальної сфери в Україні. Оскільки система соціального захисту в Україні потребує нових рішень, які потребують принципово нових підходів, ідей, засобів і механізмів. В свою чергу європейський досвід даної сфери

містить широкий спектр підходів, ініціатив і програм, спрямованих на підвищення якості життя різних груп населення та вирішення соціальних проблем. Країни Європи мають розвинену систему соціального захисту, із різні види соціальних послуг і допомоги. Вони працюють над створенням інклюзивного суспільства - всі громадяни мають рівний доступ до послуг і можливостей. Наступним кроком повинно стати вивчення та аналіз досвіду, накопичений у сфері соціальної роботи з підлітками в зарубіжних країнах. А в Україні потребує ретельного аналізу та наукового переосмислення для якнайшвидшого впровадження, що може призвести до динамічних змін та позитивного впливу на суспільство.

Соціальні служби в Україні спрямовані на надання підтримки та допомоги тим, хто її потребує, зокрема окремим особам і групам, які стикаються з життєвими труднощами. При цьому соціальні працівники закладів освіти відіграють вирішальну роль у підтримці психологічного та соціального благополуччя учнів. В обох випадках використання інноваційних технологій стає у сучасному сьогоднішньому наріжним каменем, що підвищити якість надання послуг, а у ОС ще й рівень та якість освіти. Однак перед впровадженням технології важливо проаналізувати потреби користувачів, забезпечити конфіденційність даних, забезпечити навчання персоналу, залучити користувачів до процесу впровадження, а також контролювати та оцінювати результати.

Інноваційні технології можуть підвищити ефективність і доступність послуг, які надають шкільні соціальні працівники. Електронні платформи та веб-ресурси, соціальні медіа, онлайн-терапія та консультування, графічні інструменти, аналітика та відстеження процесів, мобільні програми, блоги та спільноти, інтерактивні навчальні матеріали, цифрові інструменти для відстеження прогресу та оцінок, а також штучні інтелект може бути використаний у шкільній соціальній роботі. Використання цих технологій дозволяє залучити учнів до процесу навчання, зробити його цікавішим, адаптувати навчання до індивідуальних потреб кожного учня. Електронні

системи управління, мобільні додатки, штучний інтелект і аналіз даних, електронні платформи для надання послуг, робототехніка також можуть бути використані в соціальних послугах.

Соціальні педагоги використовують інноваційні технології для вдосконалення своєї роботи, включаючи електронні платформи, веб-ресурси, мобільні додатки та соціальні мережі. Використання штучного інтелекту та аналізу даних також може покращити їхню роботу шляхом виявлення змін у поведінці та індивідуальних потребах учнів. Однак існують такі перешкоди, як відсутність технічної підтримки та цифрової грамотності педагогів. Такий висновок ми зробили опрацювавши результати дослідження (опитування). Дослідження проводили у декілька етапів. Завданням першого етапу було створення лаконічної та доцільної анкети-опитувальника (у вигляді електронної форми), яка б відображала досягнення мети нашого завдання. Другий етап – опитування соціальних працівників та педагогів. На цьому етапі ми побачили готовність використовувати інноваційні інформаційні технології, але одночасно і потребу навчання та підтримки для засвоєння нової інформації та технологій. На цьому ж етапі ми отримали зворотню комунікацію – ідеї щодо можливих інновацій та вдосконалення соціальної роботи. Третій етап – опрацювання та аналіз опитувальників. Зауважимо, що форма опитування надає окремі результати у вигляді діаграм, що дозволяє раціонально використовувати час на опрацювання.

Під час опитування респондентів ми виявили, що за час пандемії активно почали використовувалися інноваційні технології. Серед програм, якими найчастіше користуються соціальні працівники, є: Нові знання (щоденник), Мобільні програми, Moodle/Zoom, Інтерактивні навчальні матеріали, WhatsApp/Telegram/Viber. В той же час перешкодами для використання інноваційних технологій у соціальній роботі стало: недостатній досвід і практика, незнання можливих форм і засобів нових програм та інтернет-платформ; недостатнє фінансове та матеріальне забезпечення; застарілі погляди та переконання, відсутність мотивації, пасивність і невмотивованість

учнів. Що і стає на заваді успішному впровадженню інноваційних технологій у соціальну роботу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артюшина М. В. Інноваційна діяльність у професійно-технічній освіті: поняття, підходи, технології. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наук. праць. Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. 37, 133-137.
2. Балахтар В.В. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування професійної компетентності особистості фахівця соціальної роботи.
URL:https://www.researchgate.net/publication/331405710_VPLIV_INFORMACIINO-KOMUNIKACIYNYKH_TEKNOLOGIY_NA_FORMUVANNYA_PROFESIYNNOI_KOMPETENTNOSTI_OSOBISTOSTI_FAKHIVCA_SOCIALNOI_ROBOTI (дата звернення 30.08.2023)
3. Богданова І. М. Використання інтерактивних технологій у підготовці майбутніх соціальних працівників. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2011. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadrps_2011_4_8.(дата звернення 24.06.2023).
4. Брусенко А. С. Застосування інтерактивних технологій у процесі формування культури самопрезентації майбутніх соціальних педагогів у позааудиторній роботі. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2018. № 3 (84). С. 29–37.
5. Вікіпедія URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Соціалізація> (дата звернення 03.09.2023) .
6. Главник О. Професія – соціальний працівник. /за заг. ред. К. Шендеровського, І. Ткач. К.: Главник, 2006. 112 с.
7. Гнізділова О.А. Дошкільна освіта в Фінляндії: компактний аналіз URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15432/1/1.pdf> (дата звернення 30.08.2023).
8. Головацька І. «Особливості використання Інтернет-ресурсів бібліотеками Галичини»: URL:

http://www.library.te.ua/about/writes_about_us/2009_rik/internet_centre/ (дата звернення 20.06.2023).

9. Горемикіна Ю. В. Україна на шляху до Європейського Союзу: інновації у сфері соціальних послуг. *Вісн. Хмельн. нац. ун-ту*. 2009. № 5. Т.1. С. 101-104.

10. Гус В.М. Економіка і організація інноваційної діяльності URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/9655/1/06-01-235.pdf> (дата звернення 10.06.2023)

11. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. 3–тє вид., вип. К.: Академвидав, 2015. 304 с.

12. Дубасенюк О. А. Інновації в сучасній освіті. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць. В: О. А. Дубасенюк (ред.). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С.12-28.

13. Журат Ю. В., Тернавська Т. А., Фесун Г. С., Канівець Т. М. Інтерактивні методи соціально-педагогічної роботи та ефективність їх використання в діяльності ЦСССДМ. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*. 2020. № 3 (36). С. 42–46.

14. Закон України «Про освіту» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2> (дата звернення 16.09.2023)

15. Закон України «Про інноваційну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення 23.05.2023)

16. Закон України «Про роботу з дітьми та молоддю» URL:<http://parusconsultant.com/?doc=00YY028F86> (дата звернення 16.05.2023)

17. Закон України «Про соціальні послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#> (дата звернення 20.09.2023)

18. Закревська Л.М. Перші кроки соц. педагога у школі. Закревська Л.М. На допомогу соц. педагогу – початківцю. Кам`янець – Подільський: Аксіома, 2005 52 с.

19. Інноваційні системи у сфері соціального розвитку
URL::<http://ipzn.org.ua/wpcontent/uploads/2016/06/Inovatsijni-systemy-u-sferi-sotsialnogo-rozvytku-Ukrayiny.pdf> (дата звернення 15.07.2023).
20. Капська А. Й., Безпалько О. В., Вайнола Р.Х. Соціальна робота: технологічний аспект. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/288578/mod_resource/content/1/Соціальна%20педагогіка_Капська.pdf (дата звернення 10.08.2023).
21. Коляда Н. М., Кравченко О. О. Підходи до модернізації освітнього середовища у контексті професійної підготовки соціальних педагогів. Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського. В.: І. І. Осадченко (ред.). Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. С. 21–25.
22. Кочерга Є. В. «Мозковий штурм» як ефективний метод навчання. Вісник Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту. №27. 2017. С.35-38.
23. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/03/Кубіцький_Посібник_ТСПРвЗК_2015.pdf (дата звернення 02.07.2023).
24. Кубіцький. С. О. Сучасні технології соціальної роботи : світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: монографія / С. О. Кубіцький. К.: Міленіум, 2015. 320 с.
25. Кучерява З. Правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні URL: https://minjust.gov.ua/m/str_13958 (дата звернення 24.09.2023).
26. Мартинова І. Упровадження інноваційних педагогічних технологій як засіб розвитку творчого потенціалу педагога. URL: file:///C:/Users/PK/Downloads/Npd_2016_4_5.pdf (дата звернення 20.06.2023)
27. Мірошниченко В. Інноваційні моделі соціальних послуг – крок до повноцінної інтеграції. *Соціальний захист*. 2006. №11. С. 25–28.

28. Мороз С. М., Шкарапута Л. М. Словник іншомовних слів. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
29. Наказ Міністерства освіти і науки України „Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18> (дата звернення 20.09.2023)
30. Новак О. О., Білик Н. І. Інтерактивне навчання в системі підвищення кваліфікації вчителів : навч.-метод. посіб. Полтава : ТОВ АСМІ, 2008. 192 с.
31. Овод Ю. Інноваційні технології у соціальній роботі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки*. 2016. № 3. С. 175-184.
32. Плахотнік О. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка інновацій» URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/34/7-34-k154.pdf> (дата звернення 16.05.2023).
33. Пометун, О. І. Інтерактивні методи навчання. *Енциклопедія освіти*. К., 2021. С. 417-418.
34. Розпорядження «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80> (дата звернення 20.09.2023).
35. Савельчук І. Б. Науково-методологічні підходи до впровадження інновацій в практику соціальної роботи. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2012. №2. С.180-186.
36. Савельчук І. Б. Підготовка соціальних працівників в інноваційному освітньому середовищі університету: монограф. URL:https://lib.iitta.gov.ua/734243/1/Монографія_повна_для%20бібліотеки.pdf (дата звернення 10.06.2023).
37. Савельчук І. Б. Підготовка соціальних працівників за сучасних умов: інноваційні тенденції. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. Педагогічні науки*. 2016. №1(83). С. 117-122.
38. Савельчук І. Б., Підготовка соціальних працівників за сучасних умов : інноваційні тенденції URL: [78393399.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/78393399.pdf) (дата звернення 14.08.2023).

39. Савельчук І., Котикова О. Інновації як чинник якісних змін у соціальній роботі та соціальній освіті. URL: <http://srsou.edu.ua/article/view/267367> (дата звернення 27.09.2023).
40. Сліпушко О. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. Правопис. Граматика. К. : Криниця, 1999, 507 с.
41. Тарасенко Н. В.. Формування здорового способу життя підлітків засобами соціальної вуличної роботи : автореф. ... канд. пед. наук, спец.: 13.00.05 – соціальна педагогіка. Слов'янськ: Донбаський держ. пед. ун-т, 2013. 20 с.
42. Тюття Л. Т., Іванова І.Б..Соціальна робота: теорія і практика. К., : ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с.
43. Уличний І.Л. Інновації в соціальній роботі: необхідність та перспективи використання. URL: <https://cusu.edu.ua/images/files-2018/conf-18-05-2018/Ulichniy.pdf> (дата звернення 27.09.2023)
44. Харченко С. Я., Кратінов М.С., Ваховський Л. Ц. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні: наук. навч. метод. посібник для студентів, магістрантів, аспірантів і спеціалістів у галузі соціальної педагогіки, соціальної роботи. Луганськ: Альма–матер, 2004. 317 с.
45. Хачатурян Х.В. Інновації в державному управлінні: монографія. К.: НАДУ, 2005. 252 с.
46. Шахрай М. В. Технології соціальної роботи : навчальний посібник. К., : Центр навчальної літератури, 2006. 464 с.
47. Шульга В.В. Соціальний педагог у загальноосвітньому навчальному закладі: методичні рекомендації. К.: Ніка-Центр, 2004. 124 с.
48. Шуст Н. Б. *Соціальні інновації в умовах сучасних суспільно-політичних трансформацій в Україні. Науковий вісник Чернівецького університету. Збірник наук. праць. Філософія.* 2015. №2. С.107–110.
49. Ярмошук І. Інклюзивне навчання в системі освіти. *Шлях освіти.* 2009. № 2. С. 24–28.

50. Яровий С.Ф. Інноваційні технології в освіті: конструктивний та деструктивний аспекти.

[URL:http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10100/1/1](http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10100/1/1)

(дата

звернення12.06.2023).

ДОДАТКИ

Посадові функції та обов'язки фахівців соціальної роботи

Функції фахівця соціальної роботи	
<i>у загальноосвітніх навчальних закладах</i>	<i>у соціальних службах</i>
<ul style="list-style-type: none"> • працює з учнями, які можуть мати проблеми зі стомлюваністю, тривожністю або депресією; • співпрацює з батьками, надаючи їм поради та рекомендації щодо виховання та підтримки дітей; • працює з учнями, які мають особливі потреби, щоб забезпечити їхню підтримку в навчанні; • допомагає учням вирішувати конфлікти і вчить їх конструктивним способам вирішення суперечок. • допомагає новим учням адаптуватися до шкільного середовища і вирішувати соціальні проблеми підтримкою позитивних 	<ul style="list-style-type: none"> • надає психологічну підтримку клієнтам, які можуть переживати стрес, тривожність, депресію або інші психологічні проблеми; • співпрацює з сім'ями, щоб вирішити сімейні проблеми та забезпечити підтримку дітям та дорослим; • розробляє індивідуальний план допомоги, в якому визначається, які кроки необхідно взяти для вирішення проблем та досягнення цілей клієнта; • допомагає клієнтам в установленні контактів з іншими службами, організаціями або установами, які можуть надавати підтримку; • проводить оцінку потреб клієнта, вивчає їхню ситуацію та збирає інформацію для визначення

<p>стосунків між учнями, вчителями та батьками;</p> <ul style="list-style-type: none">• надає учням психологічну підтримку та консультує з питань емоційного здоров'я.	<p>того, які види підтримки і ресурсів можуть бути корисними;</p> <ul style="list-style-type: none">• надає клієнтам інформацію та консультації з питань доступу до соціальних послуг, прав та можливостей.
--	---

Перелік інноваційних технологій

1. Засоби медіа-освіти та інформаційно-комунікаційні технології:

- сервіси для створення QR-кодів: Qrcodes.com.ua.
- сервіси для розкодування кодів, якщо немає сканера на телефоні Rqr.com.ua.
- додатки для створення тестів: ZipGrade – завантажити на телефон в Google Play PLICKERS
- конструктор тестів і опитувань Online Test Pad
- додатки для створення вікторин, креативних тестів, кросвордів і флеш-карток BrainFlips, Фабрика кросвордів
- генератори ребусів: слова-ребуси, фрази-ребуси, математичні ребуси, логічні ігри, загадки
- генератори практичних завдань (кросворди, анаграми)

2. Засоби візуалізації ідей:

- сервіси для побудови хмари слів: Word It Out – безкоштовний англomовний сервіс для створення хмар слів, який є одним з найпростіших і зручних у використанні;
- Word Cloud Generation – англomовний сервіс для створення тегових хмар, який має найбільш зручну інтуїтивно зрозумілу навігацію;
- Word Art – багатофункціональний англomовний сервіс для створення хмар слів;
- Wordcloud.pro – слово-генератор, що дозволяє створювати яскраві хмари певних форм (з використанням базових шаблонів чи авторські);
- онлайн-інструменти створення коміксів: Make Beliefs Comix
- сервіси для створення піктограм: Піктоселектор (Picto-Selector);
- сервіси для створення GIF-анімації: GIF Toaster, Giphy, Gifmaker, Ezgif, Gickr.com;

- сервіси для створення відеороликів: iMovie, Videoshop, Lumen5, Kapwing, Kizoa ;
- сервіси для створення інфографіки: Google Developers, Canva Infographic Maker, Dipity, Venngage, Infogr.am, Piktochart, Easel.ly, Vizualize;
- сервіси для створення навчальних інтерактивних плакатів: Prezi , Glogster, Thinglink , Padlet;
- сервіси для створення ментальних карт: MindMup, XMind, Mind42, Popplet, LOOPY ;
- сервіси для створення водяних знаків: WaterMarquee, PicMarkr, Watermarktool, Watermark.ws, watermark images.

3. Нестандартні методи організації комунікаційної взаємодії:

- сторітелінг;
- фанфікшен;
- RAFT;
- фішбоун;
- ПОПС-формула;
- стратегія «Ромашка Блума».

4. Нестандартні способи організації проектної діяльності:

- Kanban;
- Trello-дошка;
- Scrum-дошка.

Додаток В**Текст опитування фахівців соціальної роботи щодо використання інноваційних технологій у професійній діяльності**

1. Продовжіть твердження: «Інноваційні технології – це...»

- кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав втілення у вигляді виведеного нового чи вдосконаленого продукту, нового чи вдосконаленого технологічного процесу, що використовується у практичній діяльності або нового підходу до соціальних послуг.
- це продукт людей; це оформлений результат фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень в будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на збільшення ефективності виконання робіт. Новації постають як відкриття, винаходи, нові або вдосконалені процеси, методи, стандарти.
- це новаторське рішення, яке спрямоване на вирішення соціальних проблем або покращення якості життя спільноти чи суспільства.

2. Скільки разів протягом поточного навчального року Ви застосовували новинки у своїй роботі?

- 1-5
- 6-9
- 10-20

3. Чим Вас приваблює інноваційна діяльність

- Розвиває інтерес учнів до вивчення предмету
- Надає можливість учителю проявити себе
- Уможливорює запровадження нових методів і форм навчання
- Задовольняє бажання підвищити рівень власної професійної компетентності
- Інше

4. Які інноваційні технології Ви застосовуєте систематично?

- Електронна система управління
 - Нові Знання(щоденник)
 - Інтерактивні навчальні матеріали
 - Блог
 - Мобільні додатки
 - Штучний інтелект
 - Онлайн платформи
 - Соціальні мережі
 - Роботехніка
 - QR-коди
 - Google Classroom
 - Google Календар
 - WhatsApp/Telegram /Viber
 - Moodle/ Zoom
5. Назвіть 2 – 3 основні причини, які гальмують упровадження нових педагогічних технологій та ідей у практику Вашої роботи
- Недостатнє матеріальне забезпечення
 - Надмірна насиченість матеріалу
 - Психологічна неготовність учнів сприймати інновації
 - Поспішне впровадження
 - Консерватизм
 - Погане володіння комп'ютером
 - Брак часу
6. Які технології Ви би застосували за сприятливих умов?
- Електронна система управління
 - Нові Знання(щоденник)
 - Інтерактивні навчальні матеріали
 - Блог
 - Мобільні додатки

- Штучний інтелект
- Онлайн платформи
- Соціальні мережі
- Роботехніка
- QR-коди
- Google Classroom
- Google Календар
- WhatsApp/Telegram /Viber
- Moodle/ Zoom

7. Які інноваційні технології використовуєте у своїй роботі Ви в умовах війни?

- Електронна система управління
- Нові Знання(щоденник)
- Інтерактивні навчальні матеріали
- Блог
- Мобільні додатки
- Штучний інтелект
- Онлайн платформи
- Соціальні мережі
- Роботехніка
- QR-коди
- Google Classroom
- Google Календар
- WhatsApp/Telegram /Viber
- Moodle/ Zoom

8. Назвіть переваги використання інноваційних технологій у соціальній роботі?

9. Що сприяє використанню інноваційних технологій у соціальній роботі?

10.Що перешкоджає використанню інноваційних технологій у соціальній роботі?

11.Яких змін вимагають підходи у соціальній роботі якщо використовувати інноваційні технології?

